

# Konjunktur läget

Juni 2024





Konjunkturläget  
juni 2024

KONJUNKTURINSTITUTET  
FLEMINGGATAN 7, STOCKHOLM  
TEL: 08-453 59 00  
REGISTRATOR@KONJ.SE, WWW.KONJ.SE

ISSN 0023-3463 DNR: 2024-282



**Konjunkturinstitutet** är en statlig myndighet under Finansdepartementet. Vi gör prognoser som används som beslutsunderlag för den ekonomiska politiken i Sverige. Vi analyserar också den ekonomiska utvecklingen samt bedriver tillämpad forskning inom nationalekonomi.

I Konjunkturbarometern publicerar vi varje månad statistik över företagens och hushållens syn på den ekonomiska utvecklingen. Undersökningar liknande Konjunkturbarometern görs i alla EU-länder.

Rapporten **Konjunkturläget** är främst en prognos för svensk och internationell ekonomi, men innehåller också djupare analyser av aktuella makroekonomiska frågor. Konjunkturläget publiceras fyra gånger per år. **The Swedish Economy** är den engelska översättningen av delar av rapporten.

I **Lönebildningsrapporten** analyserar vi de samhällsekonomiska förutsättningarna för lönebildningen.

I **Hållbarhetsrapporten** analyserar vi den långsiktiga hållbarheten i de offentliga finanserna.

Den årliga rapporten **Miljö, ekonomi och politik** är en översyn och analys av miljöpolitiken ur ett samhällsekonomiskt perspektiv.

Vi publicerar också resultat av utredningar, uppdrag och forskning i serierna **Specialstudier, KI-kommentarer, Working paper, PM** och som **remissvar**.

Du kan ladda ner samtliga rapporter från vår webbplats, [www.konj.se](http://www.konj.se). Den senaste statistiken och prognoserna hittar du under [www.konj.se/statistik](http://www.konj.se/statistik).

## **STRUKTUREN I KONJUNKTURLÄGET**

I den ordinarie löptexten redovisas ett antal *rutor* som normalt skiljer sig från löptexten, det kan vara en kortare beskrivning inom något område eller en mer teknisk beskrivning. Dessutom publiceras mer djuplodande analyser i så kallade *fördjupningar*. Löptexten kompletteras också av en *tabellbilaga* med mer detaljerade prognoser.

I högermarginalen redovisas *diagram* och ibland även så kallade *marginalrutor*. Marginalrutorna beskriver metoder och förutsättningar för prognosen och/eller scenarier och redovisas också sist i Konjunkturläget i en bilaga.

Alla fördjupningar redovisas också samlat på nätet. Diagram i PowerPointformat finns också att ta del av på nätet. Dessutom kan siffror till alla diagram inklusive rubriker, underrubriker, källor och eventuella fotnoter laddas ner. Allt detta återfinns under [www.konj.se/publikationer/konjunkturlaget](http://www.konj.se/publikationer/konjunkturlaget).

# Förord

I Konjunkturläget juni 2024 presenteras en prognos för den ekonomiska utvecklingen 2024–2025 i Sverige och i omvärlden. Därtill gör Konjunkturinstitutet ett scenario för utvecklingen 2026–2033, varav 2026–2028 beskrivs i rapporten. Prognosen och scenariot för hela perioden 2024–2033, samt mer detaljerade prognoser, finns att hämta i Konjunkturinstitutets prognosdatabas.

I ett särskilt avsnitt jämförs den nya prognosen med den prognos som presenterades i Konjunkturläget mars 2024.

Arbetet med Konjunkturläget har letts av prognoschef Ylva Hedén Westerdahl. I beräkningarna har inkommande statistik beaktats till och med den 14 juni 2024.

Stockholm 19 juni 2024

Albin Kainelainen  
Generaldirektör

# Innehåll

Konjunkturläget.....	7
Prognosrevideringar 2024–2025.....	28

## **RUTOR**

Nya statistikunderlag och allmän översyn påverkar nivån för BNP .....	10
Befolkningens arbetsmarknadsstatus – ny registerbaserad arbetsmarknadsstatistik.....	16
Ny befolkningsframskrivning från SCB.....	17
Revideringar av vinstandelen .....	19
Drivkrafter för inflationen i Sverige, euroområdet och USA.....	22
Regeringens ram för stöd till Ukraina .....	25
Mindre åtstramande ekonomisk politik närmsta åren .....	26

## **FÖRDJUPNINGAR**

Kommunsektorns skuldutveckling.....	30
-------------------------------------	----

## **TABELLBILAGA**

Tabellbilaga.....	35
-------------------	----

## **BILAGA MARGINALRUTOR**

Vad är Maastrichtskulden? .....	53
Förändring av kommunsektorns del av Maastrichtskulden.....	53
Maastrichtskulden skiljer sig åt vid olika upplåningsförfaranden .....	54



# Konjunkturläget

**BNP-tillväxten i Sverige var hög det första kvartalet i år men detta bedöms ha varit tillfälligt. Hushållens konsumtion fortsätter att utvecklas svagt den närmaste tiden men stiger tydligt mot slutet av året. Det bidrar till att lågkonjunkturen bottnar i år. Sverige bedöms dock fortfarande befinna sig i lågkonjunktur nästa år. Arbetslösheten fortsätter att stiga och når en topp på 8,5 procent i år. Inflationen har fallit tillbaka snabbt den senaste tiden och bedöms bli lägre än 2 procent det andra halvåret i år och under nästa år. Riksbanken fortsätter därför att sänka styrräntan framöver. Prognosen innebär att styrräntan sänks till 3,0 procent i slutet av 2024 och vidare till 2,25 procent i maj 2025. Konjunkturinstitutet beräknar att budgetutrymmet för 2025–2028 uppgår till ca 120 miljarder kronor, varav ca 40 miljarder kronor antas tas i anspråk 2025.**

## HÖGRE BNP-TILLVÄXT FÖR SVERIGES VIKTIGASTE HANDELSPARTNERS

Den globala tillväxten är fortsatt svag, men vissa tecken börjar synas på en bättre utveckling för Sveriges viktigaste handelspartners. Exempelvis indikerar inköpschefsindex i många länder att tillväxten ökar det andra kvartalet 2024 (se diagram 1). För såväl euroområdet som USA och Kina ligger indexet över 50 sedan flera månader tillbaka, vilket indikerar en växande ekonomi.

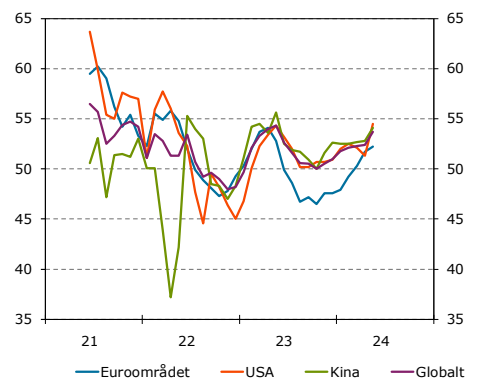
Utvecklingen har skiljt sig en hel del åt mellan länderna. I Kina ökade BNP snabbare igen under årets första kvartal, och tillväxten når det officiella tillväxtmålet på ”omkring 5 procent” i år, trots en fortsatt svag fastighetsmarknad. I USA bromsade visserligen BNP-tillväxten in något det första kvartalet, men den inhemska efterfrågan fortsatte att växa relativt starkt. Den amerikanska ekonomin ser ut att undvika en mer omfattande inbromsning, trots de senaste årens kraftiga räntehöjningar. Euroområdet har haft en betydligt svagare utveckling än USA och BNP-nivån i euroområdet har inte stigit nämnvärt sedan början av 2022 (se diagram 2). Eurorådets tillväxt är fortsatt dämpad i år, men tar fart 2025 när konsumtions- och investeringsviljan stiger. Tyskland, som är den största ekonomin i euroområdet, har dock motvind även framöver i form av sjunkande bilexport och strukturell arbetskraftsbrist. De nordiska länderna går i otakt, med lågkonjunktur i Finland, fortsatt inflationstryck i Norge, och en mycket stark utveckling i Danmark, främst till följd av landets framgångsrika läkemedelsindustri.

Sammantaget utvecklas BNP för Sveriges viktigaste handelspartners (KIX-vägd) fortsatt något svagt i år, men tar lite mer fart nästa år när tillväxten blir högre i euroområdet (se tabell 1).

Utvecklingen av den globala varuhandeln fortsätter att vara dämpad (se diagram 3), bland annat till följd av ökade handels hinder och förändrade handelsflöden i spåren av ökade geopolitiska motsättningar. Handelen tar dock lite mer fart framöver,

**Diagram 1 Sammanvägt inköpschefsindex i valda länder och regioner**

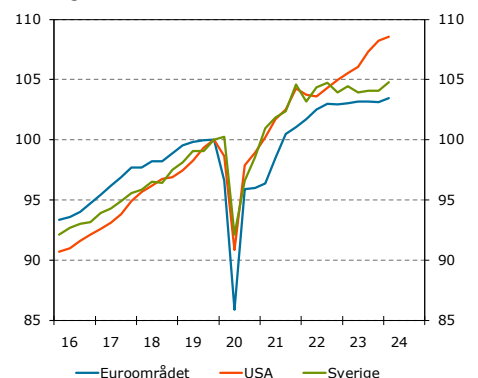
Index, månadsvärden



Källa: S&P Global, J.P. Morgan och Macrobond.

**Diagram 2 BNP i valda länder och regioner**

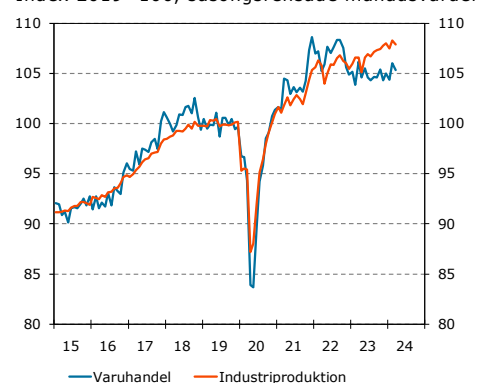
Index 2019 kvartal 4=100, fasta priser, säsongrensade kvartalsvärden



Källor: Eurostat, Bureau of Economic Analysis, SCB och Macrobond.

**Diagram 3 Global varuhandel och industriproduktion**

Index 2019=100, säsongrensade månadsvärden



Källor: CPB Netherlands Bureau for Economic Policy Analysis och Macrobond.



vilket bidrar till att den svenska exportmarknaden växer snabbare de kommande åren (se tabell 1). Marknadstillväxten förblir dock svag i ett historiskt perspektiv.

### TJÄNSTEPRISINFLATIONEN ÄR FORTSATT HÖG I USA OCH EUROOMRÅDET

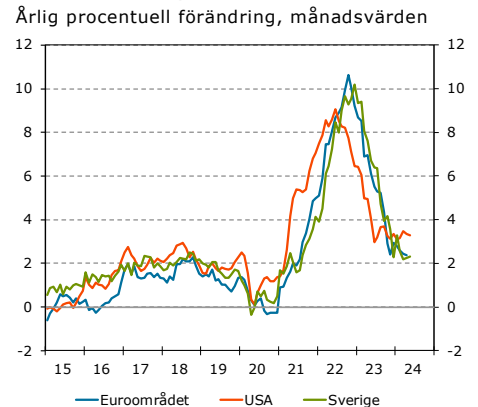
Inflationen har dämpats tydligt i USA och euroområdet sedan toppen 2022 (se diagram 4). Bakom nedgången ligger främst en stor nedgång i varuprisinflationen, bland annat till följd av minskade problem i leverantörskedjorna, lägre energipriser och en åtstramande penningpolitik. Tjänsteprisinflationen har däremot varit mer trögrörlig, något som har varit tydligt inte minst i USA. Inflationstakten fortsätter dock att minska framöver och når centralbankernas mål under 2024 på de flesta håll.

Den svaga tillväxten i euroområdet och en tydlig inflationsnedgång gjorde att euroområdets centralbank ECB gick före sin amerikanska motsvarighet Fed och sänkte styrräntan i juni. En stark ekonomi och en något långsammare inflationsnedgång gör att Fed sänker räntan först i höst. Båda dessa centralbanker fortsätter sedan att sänka sina styrräntor mot neutrala nivåer (se diagram 5).

### OSÄKERHET KRING OMVÄRLDENS KONJUNKTURUTVECKLING

Osäkerheten kring den globala konjunkturutvecklingen är fortsatt stor, bland annat till följd av de senaste årens ovanliga ekonomiska förlopp samt den plötsliga penningpolitiska åtstramningen i USA och euroområdet efter många år med låga räntor. Å ena sidan skulle nya utbudsstörningar, ett förändrat prissättningsbeteende, de strama arbetsmarknaderna och hushållens starka balansräkningar kunna innebära att inflationen biter sig fast ovanför centralbankernas mål i USA och euroområdet, vilket skulle innebära senarelagda räntesänkningar. Å andra sidan skulle de redan genomförda räntehöjningarna kunna ha fördröjda effekter framöver, vilket skulle kunna leda till en svagare global tillväxt och därmed lägre inflation. Vidare är de geopolitiska riskerna fortsatt höga i världsekonomin, och ökade mot-sättningar riskerar att få större konsekvenser för världshandeln och den globala tillväxten än vad som antas i prognosen.

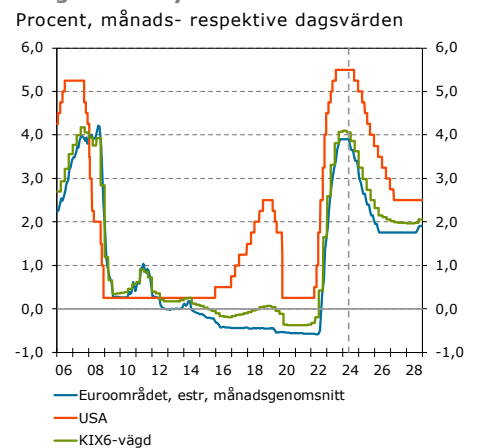
### Diagram 4 Konsumentpriser i valda länder och regioner



Anm. KPI för USA, HIKP för euroområdet och KPIF för Sverige.

Källor: Eurostat, Bureau of Labor Statistics, SCB och Macrobond.

### Diagram 5 Styrräntor



Anm. Styrräntan i USA avser den övre gränsen i Federal Reserves styrränteintervall.

Källor: Bank of England, Bank of Japan, ECB, Federal Reserve, Norges Bank, Macrobond och Konjunkturinstitutet.

**Tabell 1 BNP och konsumentpriser i världen**

Procentuell förändring

	Utfall	Prognos		Scenario		
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Svensk exportmarknad <sup>1</sup>	0,6	1,5	3,1	3,2	3,1	3,1
<b>BNP<sup>2</sup></b>						
Världen	3,2	3,1	2,9	3,0	2,9	2,8
KIX-vägd <sup>3</sup>	1,4	1,6	2,1	2,0	2,0	1,9
Euroområdet	0,6	0,8	1,6	1,5	1,6	1,4
USA	2,5	2,3	1,7	2,0	1,8	1,8
Kina	5,5	5,1	4,3	4,3	4,1	4,0
Sverige	0,1	1,0	2,4	2,8	1,8	1,7
<b>KPI<sup>4</sup></b>						
KIX-vägd <sup>3</sup>	5,5	3,0	2,4	2,4	2,3	2,3
Euroområdet	5,4	2,3	1,9	2,0	2,0	2,0
USA	4,1	3,1	2,4	2,3	2,3	2,3
Kina	0,2	0,6	1,7	2,6	3,0	3,0
Sverige	6,0	1,8	1,6	2,0	2,0	2,0

<sup>1</sup> Den svenska exportmarknaden avser den samlade importefterfrågan i de 32 länder som ingår i KIX. Respektive lands vikt utgörs av dess andel i svensk varuexport. <sup>2</sup> BNP-siffrorna avser den kalenderkorrigerade utvecklingen uttryckt i fasta priser. Världsaggregatet beräknas med hjälp av tidsvarierande köpkraftsjusterade BNP-vikter från IMF. <sup>3</sup> KIX-vägd BNP och KPI är aggregat som vägs samman med hjälp av Riksbankens KIX-vikter. I KIX ingår 32 av Sveriges handelspartners. <sup>4</sup> Aggregatet för euroområdet är vägt med konsumtionsvikter från Eurostat. Sveriges siffra avser KPIF.

Källor: Eurostat, IMF, OECD, Macrobond, Riksbanken och Konjunkturinstitutet.

## LAGERINVESTERINGARNA DROG UPP SVENSK BNP DET FÖRSTA KVARTALET

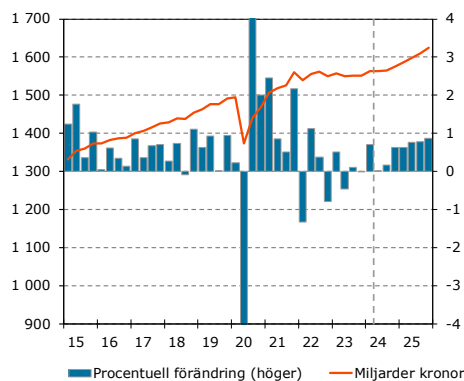
Svensk BNP ökade med 0,7 procent det första kvartalet 2024. Det är den högsta tillväxttakten sedan det andra kvartalet 2022 (se diagram 6). Det främsta bidraget till tillväxten kom dock från lagerinvesteringarna, medan övriga poster i försörjningsbalansen utvecklades relativt svagt och hushållens konsumtion minskade. Det andra och det tredje kvartalet blir tillväxtbidraget från lagerinvesteringarna betydligt mindre och de fasta bruttoinvesteringarna faller rejält. Därmed dämpas BNP-tillväxten igen (se diagram 6), trots att exporten växer snabbare. Tillväxten stiger därefter gradvis och hamnar på strax över 2 procent för helåret 2025 (se tabell 2). Det är i linje med genomsnittet under perioden 2000–2023.<sup>1</sup> Störst bidrag till tillväxten 2025 kommer från hushållens konsumtion och exporten, men uppgången sker på bred front.

<sup>1</sup> Den genomsnittliga årliga BNP-tillväxten under perioden 2000–2023 var 2,1 procent.

<sup>2</sup> Importjusterat.

**Diagram 6 BNP**

Miljarder kronor, fasta priser respektive procentuell förändring, säsongrensade kvartalsvärden



Anm. BNP-tillväxten var -8,1 procent det andra kvartalet 2020 och 4,9 procent det tredje kvartalet 2020.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

### Nya statistikunderlag och allmän översyn påverkar nivån för BNP

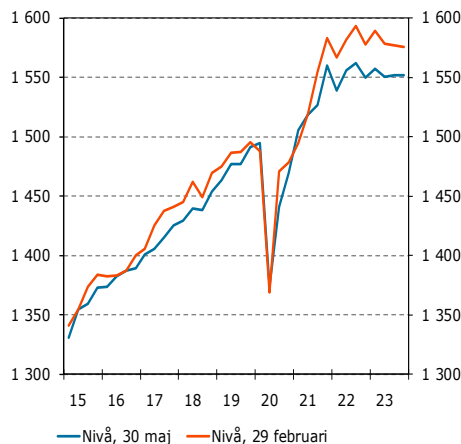
I utfallsdata för nationalräkenskaperna publicerade den 30 maj har BNP-nivån reviderats ner, i synnerhet för de senaste åren (se diagram 7). Dessutom har den kvartalsvisa utvecklingstakten justerats.

Nedrevideringen från föregående publicering uppgår i slutet av 2023 till 1,5 procent. Revideringarna är en följd av den allmänna översynen<sup>3</sup> av nationalräkenskaperna som SCB återkommande genomför samt att ny statistik har beaktats i helårsberäkningen för 2022.

Förändringarna har slagit olika på försörjningsbalansens olika delar. Den största revideringen har gjorts för fasta bruttoinvesteringar som har reviderats ner med nära 7 procent i nivå i slutet av 2023. Hushållens konsumtion och importen har däremot reviderats upp i nivå och var i slutet av 2023 betydligt högre än i föregående publicering. Detta innebär bland annat att hushållens konsumtion nu inte beräknas ha minskat lika mycket 2023 som tidigare rapporterats.

### Diagram 7 BNP

Miljarder kronor, fasta priser säsongrensade kvartalsvärden



Anm. Utfallsdata publicerade den 29 februari har justerats för referensårsbytet till 2023 som skett mellan publiceringarna den 29 februari och den 30 maj.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

### Tabell 2 Försörjningsbalans för Sverige

Procentuell förändring, fasta priser

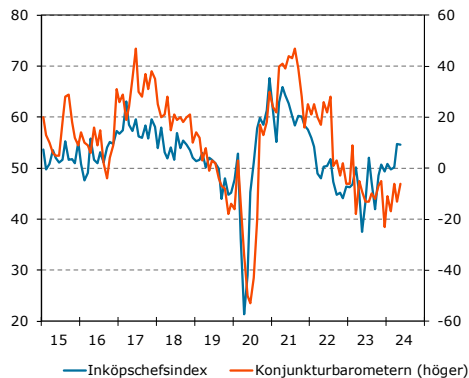
	Prognos			Scenario		
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Hushållens konsumtionsutgifter	-2,3	0,6	2,9	3,4	2,0	1,8
Offentliga konsumtionsutgifter	1,0	1,1	1,3	1,1	1,0	0,9
Fasta bruttoinvesteringar	-1,3	-1,3	1,8	5,2	4,4	3,2
Slutlig inhemsk efterfrågan	-1,2	0,3	2,2	3,2	2,4	1,9
Lagerinvesteringar <sup>1</sup>	-1,3	0,0	0,2	0,1	0,0	0,0
Total inhemsk efterfrågan	-2,5	0,3	2,4	3,3	2,4	1,9
Export	3,3	2,1	2,6	3,4	2,7	1,9
Total efterfrågan	-0,5	1,0	2,5	3,3	2,5	1,9
Import	-1,0	0,9	3,1	3,9	3,5	2,7
Nettoexport <sup>1</sup>	2,3	0,7	-0,1	-0,1	-0,3	-0,3
<b>BNP</b>	<b>-0,2</b>	<b>1,0</b>	<b>2,2</b>	<b>3,0</b>	<b>2,0</b>	<b>1,5</b>
BNP, kalenderkorrigerad	0,1	1,0	2,4	2,8	1,8	1,7
BNP per invånare	-0,6	0,7	1,9	2,8	1,7	1,3
Bytesbalans <sup>2</sup>	6,1	7,0	6,4	5,7	5,3	4,7

<sup>1</sup> Procent av BNP föregående år. <sup>2</sup> Procent av BNP, löpande priser.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

### Diagram 8 Exportordergång i tillverkningsindustrin

Diffusionsindex respektive netttotal, säsongrensade månadsvärden



Källor: Swedbank/SILF, Macrobond och Konjunkturinstitutet.

<sup>3</sup> Se [Allmän översyn av nationalräkenskaperna 1993–2021 \(scb.se\)](https://www.scb.se/allman-oversyn-av-nationalrakenskaperna-1993-2021).

## FORTSATT STARK TJÄNSTEEXPORT

Exporten steg marginellt det första kvartalet 2024. En stark utveckling av exporten av bearbetade varor och en ännu starkare utveckling av tjänsteexporten motverkades av ett stort fall i råvaruexporten. Det var framför allt exporten av järnmalm som föll till följd av problemen med Malmbanan. Samtidigt fortsatte de senaste årens starka utveckling för tjänsteexporten.

Exportorderingen i tillverkningsindustrin har utvecklats svagt de senaste åren. Dock har indexen börjat stiga igen, vilket tyder på att nedgången har bromsat upp (se diagram 8). Samtidigt indikerar utrikeshandelsstatistiken att varuexporten ökar snabbt det andra kvartalet. En ökad tillväxt i omvärldens efterfrågan innebär att varuexporten växer i en historiskt sett normal takt under resten av 2024 och 2025. Även tjänsteexporten växer framöver, men bedömningen är att tillväxten växlar ner. Sammantaget stiger den totala exporttillväxten 2025, men förblir lite lägre än det historiska medelvärdet.<sup>4</sup>

## BOSTADSVINSTERINGARNA FORTSATTE ATT FALLA DET FÖRSTA KVARTALET I ÅR

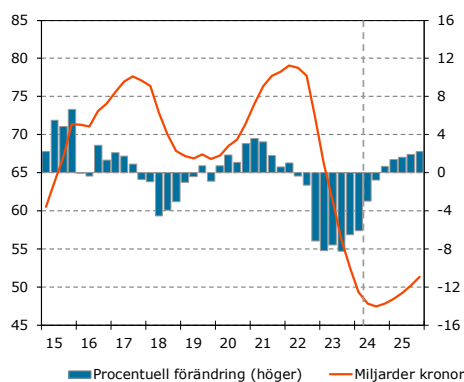
Det första kvartalet 2024 var det åttonde kvartalet i rad med fallande bostadsinvesteringar (se diagram 9). Höga finansieringskostnader och ett stort utbud av bostäder pressar lönsamheten för byggbolagen och nedgången fortsätter två kvartal till. I slutet av 2024 inleds dock en återhämtning till följd av bland annat ett lägre ränteläge och högre bostadspriser.

Även industrins investeringar minskade det första kvartalet 2024. Kapacitetsutnyttjandet har fortsatt att sjunka och ligger nu på en normal nivå historiskt sett efter att ha varit ovanligt högt under ett par år efter pandemin (se diagram 10). Industrins investeringar fortsätter att minska under resten av året. Nästa år vänder de uppåt igen, men investeringsandelen fortsätter att minska till en historiskt sett låg nivå.

De offentliga investeringarna minskade marginellt det första kvartalet i år (se diagram 11). Kommunsektorns investeringar, som växte det sista kvartalet 2023, minskade det första kvartalet till följd av framför allt lägre investeringar i byggnader och anläggningar. Statens investeringar i försvaret bidrog till att hålla uppe utvecklingen. Framöver utvecklas kommunsektorns investeringar något svagare efter att ha ökat snabbt efter de första pandemiåren. Samtidigt drivs statens investeringar på av satsningar på försvaret vilket får de samlade offentliga investeringarna att växa snabbare än det historiska genomsnittet.

## Diagram 9 Fasta bruttoinvesteringar, bostäder

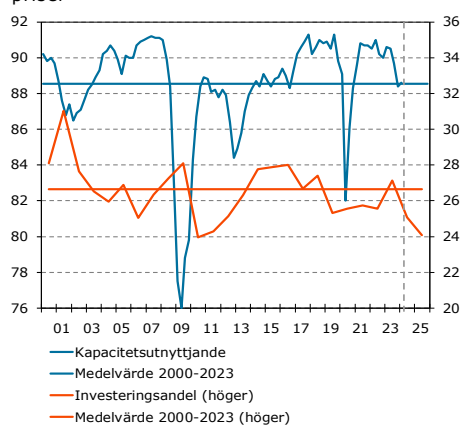
Miljarder kronor, fasta priser respektive procentuell förändring, säsongsrensade kvartalsvärden



Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

## Diagram 10 Industrins kapacitetsutnyttjande och investeringsandel

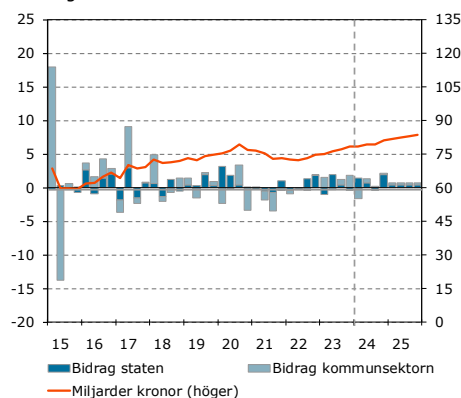
Procent, säsongsrensade kvartalsvärden respektive procent av förädlingsvärde, löpande priser



Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

## Diagram 11 Offentliga investeringar

Miljarder kronor, fasta priser, bidrag i procent, säsongsrensade kvartalsvärden



Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

<sup>4</sup> Det historiska genomsnittet för både varuexporten och den totala exporten avser perioden 2000-2023.

## OFFENTLIG KONSUMTION VÄXER TROTS BESPARINGAR I REGIONERNA

Den offentliga konsumtionen ökade med 1 procent 2023 och fortsätter att växa i ungefär samma takt 2024 och 2025 (se diagram 12). Till detta bidrar framför allt den statliga konsumtionen genom utbyggnaden av försvaret och ökade utgifter för polis och rättsväsende. Konsumtionen ökar även inom kommuner och regioner till följd av allt fler äldre med behov av vård och äldreomsorg. Samtidigt hålls kommunernas konsumtion tillbaka något av att det har fötts färre barn de senaste åren, vilket minskar behovet av till exempel förskola.

Regionernas ekonomiska situation är pressad 2024 till följd av den senaste tidens höga inflation, i synnerhet kostnaderna för att inflationssäkra de anställdas pensioner. Situationen bedöms medföra vissa besparingar, i första hand genom minskade kostnader för personal och förbrukning. Konsumtionen bedöms däremot påverkas i mindre utsträckning eftersom den främst drivs av behovet av vård, det vill säga antalet patienter och vilken typ av vård de har behov av. Regionernas pensionskostnader minskar 2025 och den ekonomiska situationen förbättras, men de bedöms fortsatt göra vissa besparingar för att på sikt nå målet om god ekonomisk hushållning. Sammantaget bedöms regionerna genomföra kostnadsbesparingar om ca 8 miljarder kronor under 2024 och 2025.<sup>5</sup> Detta motsvarar 1,8 procent av deras konsumtionsutgifter 2025.

## HUSHÅLLENS KONSUMTION ÖKAR IGEN UNDER 2024

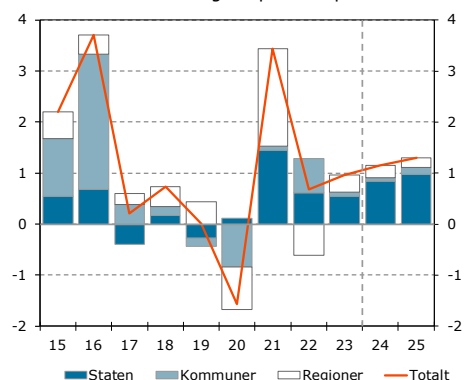
Hushållens konsumtion minskade med 2,3 procent helåret 2023. Konsumtionen fortsatte att utvecklas svagt det första kvartalet i år och minskade då med 0,3 procent (se diagram 13). Hushållen drog framför allt ner på sin konsumtion av bilar och energi. Konsumtionen av dagligvaror överraskade positivt vilket sannolikt berodde på att påsken inföll under det första kvartalet i år.

Hushållens konfidensindikator fortsatte uppåt i maj men den är fortsatt låg ur ett historiskt perspektiv (se diagram 13). Hushållen har därmed blivit mindre pessimistiska. Framför allt är det hushållens förväntningar på den egna ekonomin om 12 månader som har förbättrats under inledningen av 2024 (se diagram 14). Förväntningarna ligger nu strax över det historiska medelvärdet, vilket innebär att fler än normalt räknar med att ekonomin har förbättrats om 12 månader. Däremot tycker många fler hushåll än normalt att den nuvarande ekonomiska situationen är sämre än vad den var för 12 månader sedan, även om det är färre jämfört med 2023 (se diagram 14).

Det råder fortsatt osäkerhet kring vilken avvägning hushållen kommer att göra mellan sparande och ökad konsumtion framöver. I Konjunkturinstitutets barometerundersökning svarar fler

### Diagram 12 Bidrag till offentlig konsumtionstillväxt

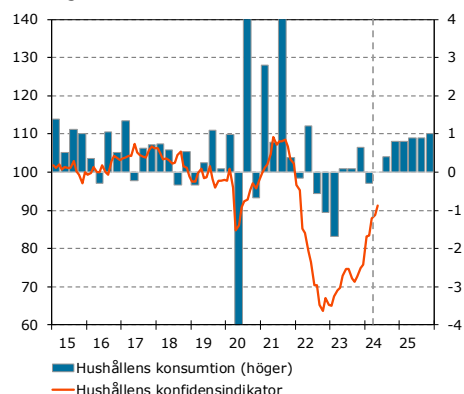
Procentuell förändring respektive procentenheter



Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

### Diagram 13 Hushållens konfidensindikator och hushållens konsumtion

Index medelvärde=100, säsongsrensade månadsvärden respektive procentuell förändring, säsongsrensade kvartalsvärden

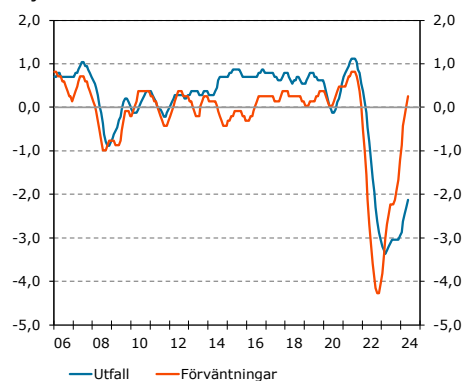


Anm. Konsumtionstillväxten var -9,9 procent det andra kvartalet 2020, 6,4 procent det tredje kvartalet 2020 och 4,6 procent det tredje kvartalet 2021.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

### Diagram 14 Hushållens syn på egen ekonomi

Standardiserade avvikelser från medelvärde, utjämnade månadsvärden



Anm. Utfall - hushållens nuvarande ekonomiska situation jämfört med för 12 månader sedan. Förväntningar - hushållens ekonomiska situation om 12 månader.

Källa: Konjunkturinstitutet.

<sup>5</sup> I förhållande till en demografiskt betingad framskrivning av konsumtionsutvecklingen.

hushåll än det historiska genomsnittet att de sparar (se diagram 15). Nivån är däremot inte ovanligt hög vid en jämförelse med den senaste tioårsperioden. Hushållens sparbeteende kan leda till att konsumtionen antingen växer snabbare eller långsammare än vad som prognosticeras.

Många hushåll tyngs fortfarande av de senaste årens stora prisuppgångar och höga räntor. Samtidigt stiger den reala disponibla inkomsten under 2024 och bostadspriserna har börjat stiga. Sammantaget görs bedömningen att hushållen inte fullt ut kommer att utnyttja den ökade reala disponibla inkomsten för ökad konsumtion och det egna sparandet stiger därmed något i år (se diagram 16). Konsumtionen växer det tredje kvartalet och tillväxten blir sedan relativt hög det sista kvartalet i år (se diagram 16). Det sker en fortsatt ljusning under 2025 med ytterligare räntesänkningar och reala disponibla inkomster som stiger snabbare. Detta gör att hushållens konsumtion ökar med mer än det historiska genomsnittet<sup>6</sup> under 2025, samtidigt som hushållens egna sparande planar ut (se diagram 16). Konsumtion av tjänster och sällanköpsvaror bidrar mest till konsumtionsuppgången under 2024 och 2025.

## NÄRINGS LIVETS FÖRÄDLINGSVÄRDE VÄNDER UPP I ÅR

Dämpad utveckling för många av Sveriges viktigaste handelspartners och vikande hushållskonsumtion bidrog till att det svenska näringslivets förädlingsvärde minskade något 2023. Utvecklingen skiljde sig åt mellan de olika delarna av näringslivet. Ökande förädlingsvärden i tjänstebranscherna och byggsektorn vägde upp för en svag utveckling i tillverkningsindustrin (se diagram 17).

Förädlingsvärdet i industrin ökade det första kvartalet 2024 trots ett stort fall i gruvindustrins produktion. Uppgången drevs av en stark utveckling i tillverkningsindustrin. Utvecklingen i tillverkningsindustrin växlar ner de kommande två kvartalen, men blir ändå stark det andra kvartalet för industrin som helhet då gruvindustrin ökar produktionen igen. Lediga resurser (i form av både kapital och arbetskraft) medför att industrin står redo att öka produktionen snabbare när efterfrågan tar mera fart längre fram. Det medför att tillväxten i förädlingsvärdet blir starkt under 2025 (se diagram 17).

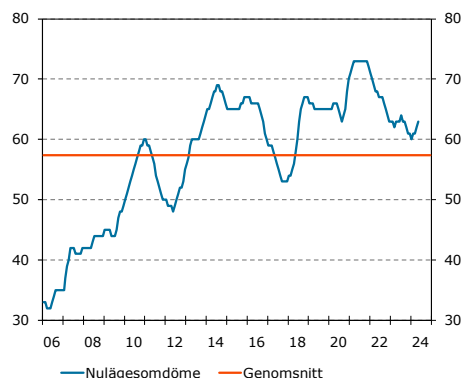
Förädlingsvärdet i byggverksamhet ökade kraftigt 2023. Det berodde till stor del på att branschen minskade sina förbrukningskostnader mer än produktionen minskade<sup>7</sup> (se diagram 18). Förhållandet mellan produktionsvärdet och förbrukningen bedöms till viss del återgå kommande kvartal. Förädlingsvärdet minskar därför från det andra halvåret 2024 till och med det första halvåret 2025.

<sup>6</sup> Historiskt genomsnitt avser perioden 2000–2023.

<sup>7</sup> Se grårutan "Produktion, förädlingsvärde och förbrukning i byggbranschen" i Konjunkturläget mars 2024 för en mer ingående förklaring.

## Diagram 15 Hushållens sparande

Nettotal, utjämnade månadsvärden

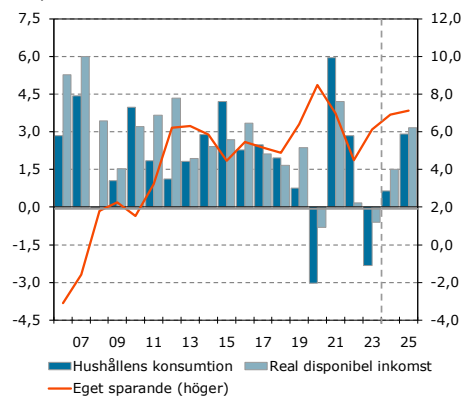


Anm. Frågan i barometern är "Vilket av följande påståenden beskriver bäst ditt hushålls nuvarande ekonomiska situation (sparar - skuldsätter oss)?" Genomsnitt är för perioden 2006m1-2024m5.

Källa: Konjunkturinstitutet.

## Diagram 16 Hushållens konsumtion, real disponibel inkomst och eget sparande

Procentuell förändring respektive procent av disponibel inkomst

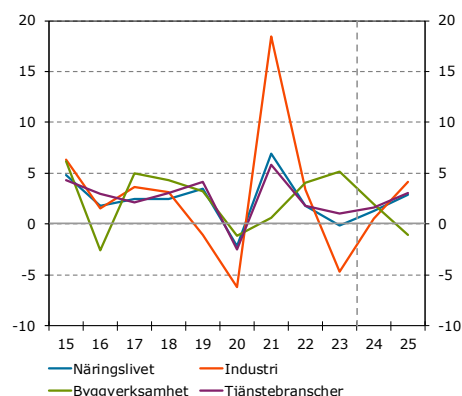


Anm. Eget sparande definieras som hushållens totala (finansiella och reala) sparande exkl. sparande i avtalspensioner. Måttet sätts i relation till hushållens disponibla inkomst.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

## Diagram 17 Förädlingsvärde i näringslivet

Procentuell förändring, kalenderkorrigerade värden



Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Tjänstesektorn utvecklades starkare än industrin 2023. Däremot var tillväxten under det historiska genomsnittet för branschen. Tillväxttakten ökar 2024 för att sedan ta ordentlig fart 2025. Det är bland annat en stark konsumtionstillväxt hos hushållen och en stark utveckling för tillverkningsindustrin som ger goda förutsättningar för stora delar av tjänstesektorn.

### Tabell 3 Produktion

Procentuell förändring, kalenderkorrigerade värden

	Utfall		Prognos		Scenario	
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Näringsliv	-0,1	1,3	2,9	3,5	2,2	2,0
Varubranscher	-2,1	0,7	2,6	...	...	...
varav Industri	-4,7	0,5	4,1	...	...	...
Byggverksamhet	5,2	2,0	-1,1	...	...	...
Tjänstebanscher	1,0	1,6	3,0	...	...	...
Offentliga myndigheter	1,4	0,4	0,6	0,2	0,2	0,4
<b>Hela ekonomin<sup>1</sup></b>						
BNP till baspris	0,2	1,1	2,4	2,8	1,8	1,7
BNP till marknadspris	0,1	1,0	2,4	2,8	1,8	1,7

<sup>1</sup> Inklusive hushållens icke-vinstdrivande organisationer.

Anm. Med produktion avses förädlingsvärde.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

### SYSSELSÄTTNINGEN MINSKADE DET FÖRSTA KVARTALET

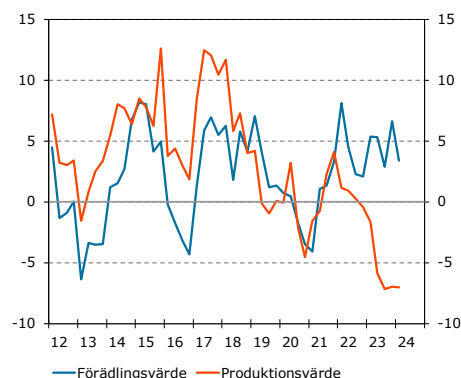
Sysselsättningen fortsatte att minska det första kvartalet i år. Samtidigt ökade antalet personer som deltog i arbetskraften trots att befolkningen i arbetsför ålder (15–74 år) minskade. Sammantaget medförde det att arbetslösheten steg från 8,0 till 8,3 procent i säsongsrensade termer.

Minskningen med 8 000 sysselsatta skedde främst i kärnarbetskraften (25–54 år), och sysselsättningsgraden minskade också mest för denna åldersgrupp. Vidare stod inrikes födda för större delen av minskningen antalsmässigt, även om sysselsättningsgraden minskade mer för utrikes födda (se diagram 19). Den kraftiga ökningen i sysselsättningsgraden bland utrikes födda som har observerats sedan pandemin har upphört.

### GRADVIS FÖRBÄTTRING PÅ ARBETSMARKNADEN NÄSTA ÅR

Sysselsättningen steg i april efter att ha sjunkit sedan mitten av 2023. Samtidigt har anställningsplanerna för näringslivet i Konjunkturbarometern rört sig sidledes de senaste månaderna. Skillnaden i andelen företag som planerar att anställa och de som uppger att de har anställt de senaste tre månaderna är också historiskt sett relativt stor (se diagram 20). Nyanmälda lediga platser hos Arbetsförmedlingen minskade åter under maj. Sammantaget är bilden att sysselsättningen, efter att ha minskat tre kvartal i rad, utvecklas sidledes det andra kvartalet 2024.

**Diagram 18 Förädlingsvärde och produktionsvärde i byggbranschen**  
Årlig procentuell förändring, kalenderkorrigerade värden

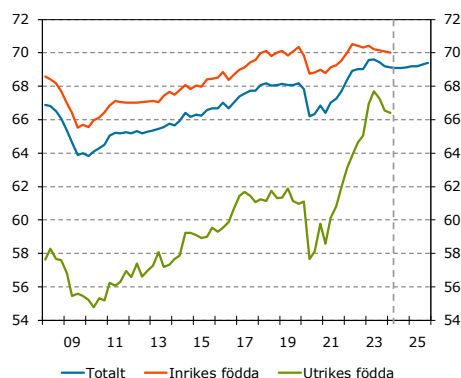


Anm. Med byggbranschen avses branscher under SNI-kod F. Produktionsvärde enligt produktionsvärdeindex.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

**Diagram 19 Sysselsättningsgrad, 15–74 år**

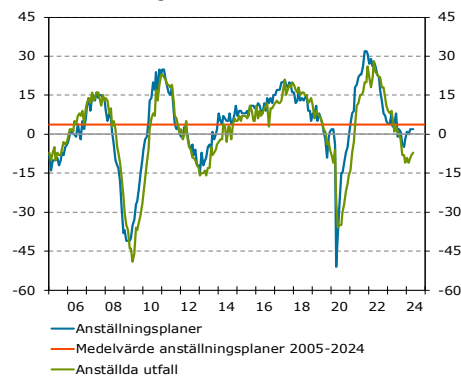
Procent av befolkningen, säsongsrensade kvartalsvärden



Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

**Diagram 20 Anställningsplaner i näringslivet**

Nettototal, säsongsrensade månadsvärden



Källa: Konjunkturinstitutet.

För helåret 2024 minskar sysselsättningen med 0,3 procent, för att därefter öka med 0,8 procent 2025. Sysselsättningen stärks i takt med att den ekonomiska utvecklingen tar fart, men en del av uppgången är en statistisk effekt i AKU som beror på att personer från Ukraina som har tillfälligt skydd i Sverige folkbokförs från och med november 2024.<sup>8</sup> Uppgången i sysselsättningen<sup>9</sup> under 2025 sker främst inom tjänstebranscherna (se diagram 21).

Arbetskraften ökar med 0,5 procent i år och 0,6 procent nästa år (se tabell 4). Även här ger folkbokföringen av ukrainska flyktingar ett positivt bidrag till utvecklingen. Arbetslösheten toppar på 8,5 procent det andra och tredje kvartalet 2024, vilket är 1 procentenhet högre än Konjunkturinstitutets bedömda jämviktsarbetslöshet. Arbetslösheten vänder nedåt under 2025 i takt med att sysselsättningen stiger.

**Tabell 4 Arbetsmarknad**

Procentuell förändring, om inget annat anges.

	Utfall	Prognos		Scenario		
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
BNP till baspris <sup>1</sup>	0,2	1,1	2,4	2,8	1,8	1,7
Produktivitet i hela ekonomin <sup>1</sup>	-1,2	1,0	1,5	1,5	0,9	1,3
Produktivitet i näringslivet <sup>1</sup>	-1,5	1,2	1,9	1,9	1,1	1,6
Arbetade timmar <sup>1</sup>	1,4	0,2	0,9	1,3	0,8	0,4
Medelarbetstid för sysselsatta <sup>1</sup>	0,1	0,4	0,0	0,2	0,0	0,0
Sysselsättning	1,4	-0,3	0,8	1,0	0,9	0,4
Sysselsättningsgrad <sup>2</sup>	69,4	69,1	69,5	69,9	70,3	70,3
Arbetskraft	1,6	0,5	0,6	0,6	0,4	0,4
Arbetskraftsdeltagande <sup>2</sup>	75,2	75,5	75,7	75,8	75,9	75,9
Arbetslöshet <sup>3</sup>	7,7	8,4	8,2	7,8	7,4	7,3
Befolkning <sup>4</sup>	0,5	0,2	0,6	0,4	0,4	0,4
Produktivitetsgap i näringslivet <sup>5</sup>	-0,7	-0,5	0,2	0,5	0,0	0,0
Arbetsmarknadsgap <sup>6</sup>	-0,3	-1,2	-1,2	-0,5	0,0	0,0
BNP-gap <sup>7</sup>	-0,9	-1,7	-1,1	-0,1	0,0	0,0

<sup>1</sup> Kalenderkorrigerade värden. <sup>2</sup> Procent av befolkningen enligt AKU 15–74 år. <sup>3</sup> Procent av arbetskraften enligt AKU 15–74 år. <sup>4</sup> Enligt AKU 15–74 år. <sup>5</sup> Skillnaden mellan faktisk och potentiell produktivitet i näringslivet uttryckt i procent av potentiell produktivitet i näringslivet. <sup>6</sup> Skillnaden mellan faktiskt och potentiellt arbetade timmar uttryckt i procent av potentiellt arbetade timmar. <sup>7</sup> Skillnaden mellan faktisk och potentiell BNP uttryckt i procent av potentiell BNP.

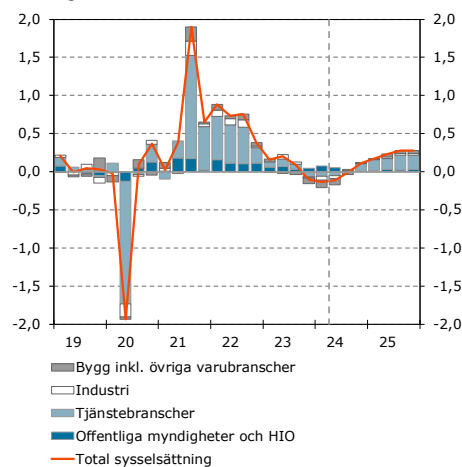
Källa: Konjunkturinstitutet.

<sup>8</sup> Se utkast till lagrådsremiss "Förbättrade levnadsvillkor för utlänningar med tillfälligt skydd", Justitiedepartementet.

<sup>9</sup> Enligt Nationalräkenskaperna, som nu har en ny datakälla, se grårutan "Befolkningens arbetsmarknadsstatus – ny registerbaserad arbetsmarknadsstatistik".

**Diagram 21 Bidrag till sysselsättningstillväxten**

Procentuell förändring respektive procentenheter, säsongrensade kvartalsvärden

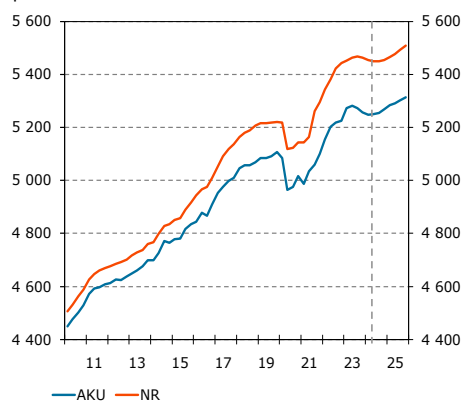


Anm. HIO avser hushållens icke-vinstdrivande organisationer.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

**Diagram 22 Sysselsatta 15–74 respektive 15–89**

Säsongrensade kvartalsvärden, tusental personer



Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.



### Befolkningens arbetsmarknadsstatus – ny registerbaserad arbetsmarknadsstatistik

Sedan september 2023 finns det ny officiell statistik över både sysselsättning och arbetslöshet i form av den nya registerbaserade arbetsmarknadsstatistiken ”Befolkningens arbetsmarknadsstatus” (BAS). Konjunkturinstitutet gör prognoser på antalet sysselsatta både enligt Arbetskraftsundersökningarna (AKU) och enligt Nationalräkenskaperna (NR). Sysselsättningsprognosen enligt NR görs också uppdelat på branscher. Från och med utfallsdata för det första kvartalet 2024 har SCB bytt huvudsaklig källa för beräkningarna av arbetsinsatsen i NR.<sup>10</sup> NR utgår numer från sysselsatta enligt BAS i stället för enligt AKU.

Diagram 22 visar antal sysselsatta personer enligt AKU och NR. Som framgår av diagrammet är antalet sysselsatta enligt NR högre än antalet sysselsatta enligt AKU, vilket är förväntat enligt de definitionsmässiga skillnaderna. Att skillnaden ökar över tid, beror bland annat på att antalet äldre (75+ år) sysselsatta har ökat över tid. I genomsnitt, sedan 2010, har utvecklingstakterna inte skiljt sig nämnvärt åt mellan de två statistikällorna, även om sysselsättningen enligt NR har utvecklats mindre negativt än enligt AKU sedan det andra kvartalet 2023.

Konjunkturinstitutets prognoser över arbetslösa avser arbetslösa enligt AKU. I perioder med divergens mellan dessa och inskrivna arbetslösa hos Arbetsförmedlingen (Af) har det funnits behov av att analysera varför skattningarna i Arbetsförmedlingens verksamhetsstatistik och AKU skiljer sig åt.<sup>11</sup>

Arbetslösheten enligt BAS utgår från inskrivna arbetslösa hos Arbetsförmedlingen. Även om både antalet arbetslösa i BAS och inskrivna arbetslösa enligt Af utgår från Arbetsförmedlingens register över inskrivna arbetslösa så finns det ett antal definitionsmässiga skillnader som gör att nivåerna för skattningarna skiljer sig åt.<sup>12</sup> Arbetslösa i BAS är färre än i Af:s verksamhetsstatistik och därmed nivåmässigt också tydligt lägre än arbetslösa enligt AKU. Antalet arbetslösa, och relativ arbetslöshet, enligt BAS har dock hittills visat sig ligga nära AKU:s nivåer om man exkluderar

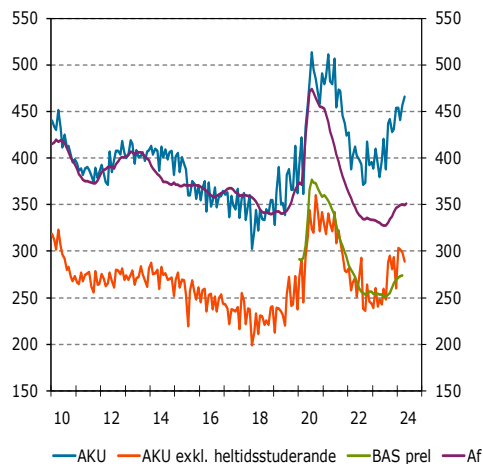
<sup>10</sup> För mer information, se [Sveriges ekonomi, Statistiskt perspektiv. Nummer 5 2024](#).

<sup>11</sup> Se exempelvis fördjupningen ”Varför fler arbetslösa men färre inskrivna vid Arbetsförmedlingen?” i Konjunkturläget juni 2021.

<sup>12</sup> För mer information, se [En numerisk beskrivning av relationen mellan BAS och Arbetsförmedlingens statistik](#).

Diagram 23 Arbetslösa 16–64 år

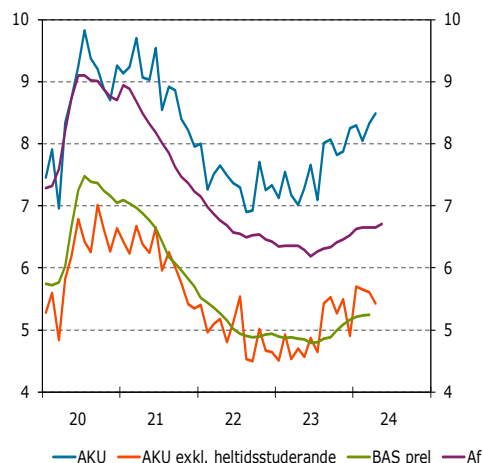
Tusental, säsongrensade månadsvärden



Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 24 Arbetslöshet 16–64 år

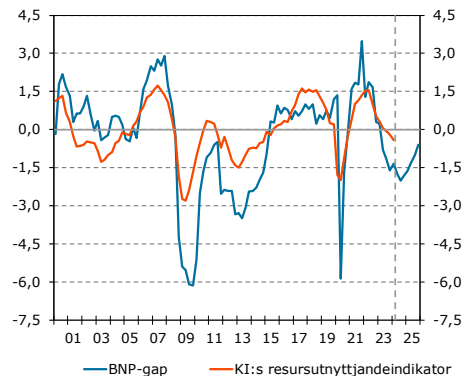
Procent av arbetskraften, säsongrensade månadsvärden



Källor: SCB, Arbetsförmedlingen och Konjunkturinstitutet.

Diagram 25 BNP-gap och resursutnyttjandeindikator

Procent av potentiell BNP respektive normaliserade säsongrensade kvartalsvärden



Anm. BNP-gapet definieras som faktisk BNP:s procentuella avvikelse från potentiell BNP.

Källa: Konjunkturinstitutet.

heltidsstuderande arbetssökande (se diagram 23 för antal arbetslösa och diagram 24 för relativ arbetslöshet<sup>13</sup>).

### LÅGKONJUNKTUR 2024 OCH 2025

Sverige har ett negativt BNP-gap 2024 och 2025. Det innebär att Sverige befinner sig i en lågkonjunktur. Resursutnyttjandeindikatorn har fortsatt att falla under första kvartalet 2024 (se diagram 25), vilket är i linje med Konjunkturinstitutets övergripande konjunkturbild.

Resursutnyttjandet på arbetsmarknaden är lågt, men det finns indikationer på att nedgången på arbetsmarknaden inte kommer fördjupas ytterligare. Detta återspeglas i att arbetsmarknadsgapet planar ut i år (se diagram 26). I jämförelse med BNP-gapet bottnar arbetsmarknadsgapet på en något högre nivå. Sammantaget innebär det att arbetsmarknaden har varit motståndskraftig i den nuvarande konjunkturedgången.

Resursutnyttjandet inom företagen avspeglas i produktivitetsgapet för näringslivet (se diagram 27). Efter att lågkonjunkturen bottnar under 2024 så tar företagen lediga resurser inom företagen i anspråk när produktionen stiger snabbare. Produktiviteten i näringslivet återhämtar sig därför under 2024 och produktivitetsgapet för näringslivet sluts under 2025.

### Ny befolkningsframskrivning från SCB

På lång sikt är den demografiska utvecklingen central för Sveriges ekonomiska tillväxt. Varje vår publicerar SCB befolkningsutfallet för föregående år samt befolkningsframskrivningar. Enligt den senaste framskrivningen antas befolkningen växa i en klart långsammare takt jämfört med i fjolårets framskrivning (se diagram 28).

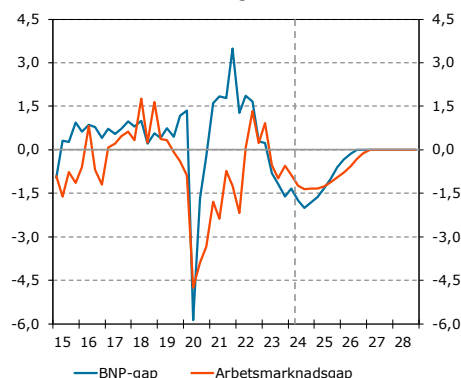
Det finns tre huvudsakliga skäl till att befolkningen växer långsammare i den nya befolkningsframskrivningen. För det första har Skatteverket genomfört registervård i vilken felaktigt folkbokförda personer har rensats bort eftersom dessa personer inte befinner sig i Sverige. Till följd av denna korrigerings är utvandringstalen kraftigt förhöjda under 2023. För det andra så föds det färre barn i Sverige. Under 2023 är den summerade fruktsamheten lägre än 1,5 barn per kvinna, vilket är det lägsta någonsin i Sverige.<sup>14</sup> Barnafödandet har minskat under hela 2010-talet och det är en trend som observeras globalt. Barnafödandet skiftade ner efter finanskrisen 2008. Det är huvudsakligen bland kvinnor med relativt kort utbildning som barnafödandet

<sup>13</sup> Notera att diagrammet visar åldersgruppen 16–64 år för respektive källa, och inte 16–65 år. Notera också att tidsserierna för AKU i båda diagram uppvisar större variation än både Af och BAS prel. Detta beror på att AKU är en urvalsundersökning och skattningarna innehåller osäkerhet. Felmarginalen för arbetslösa 16–64 år har uppgått till i genomsnitt +/- 37 000 personer perioden januari 2021-april 2024.

<sup>14</sup> <https://www.scb.se/pressmeddelande/historiskt-lagt-barnafodande-och-lagsta-folkokningen-pa-22-ar/>

### Diagram 26 BNP-gap, arbetsmarknadsgap

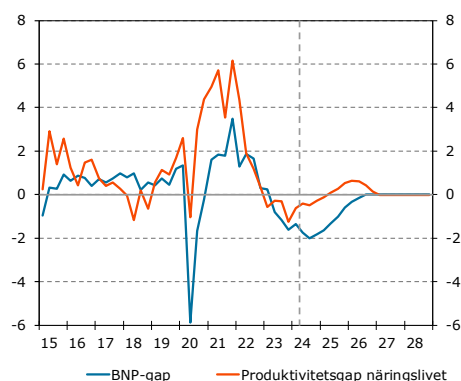
Procent av potentiell BNP respektive potentiellt arbetade timmar, säsongsrensade kvartalsvärden



Källa: Konjunkturinstitutet.

### Diagram 27 BNP-gap, produktivitetsgap i näringslivet

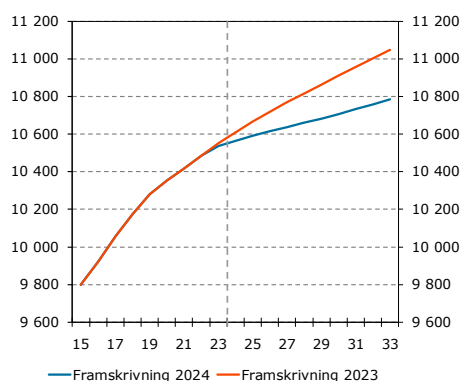
Procent av potentiell BNP respektive potentiell produktivitet för näringslivet, säsongsrensade kvartalsvärden



Källa: Konjunkturinstitutet.

### Diagram 28 Befolkning, samtliga ursprung

Tusental



Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

har minskat under denna period.<sup>15</sup> I Sverige föder förvärvsarbetade kvinnor och kvinnor med högre inkomster fler barn än de kvinnor som inte förvärvsarbetar och som har lägre inkomster, vilket är i linje med att det är bland kvinnor med relativt kort utbildning som barnafödandet relativt sett har minskat mest sedan 2008. Åldern för förstaföderskor ökar vilket minskar tidsfönstret för att föda barn generellt. Detta innebär att färre kvinnor föder tre eller fler barn. Dessutom observeras en tydlig minskning i antalet födda barn per utrikes född kvinna, vilket innebär en anpassning till födelsetalen för svenskfödda kvinnor.

Det tredje skälet till att befolkningsökningen växlar ner är att invandringen till Sverige minskar, jämfört med perioden från 2000 och fram till nu. Trots nedrevideringen av invandring i SCB:s befolkningsframskrivning befinner sig den totala invandringen på en relativt hög nivå i jämförelse med den historiska nivån före millennieskiftet. Utrikes födda som andel av totalbefolkningen har också stigit under samma tidsperiod och uppgår nu till drygt 20 procent (se diagram 29).

Under det första kvartalet 2024 har befolkningen minskat i Sverige, vilket är ovanligt. Enligt SCB:s befolkningsframskrivning ska befolkningstillväxten skifta ner, men likväl öka över helåret 2024. Den svaga utvecklingen i början av 2024 innebär att det är möjligt att befolkningen utvecklas svagare än enligt SCB:s befolkningsframskrivning.

## LÖNEÖKNINGSTAKTEN VÄXLAR NER I ÅR

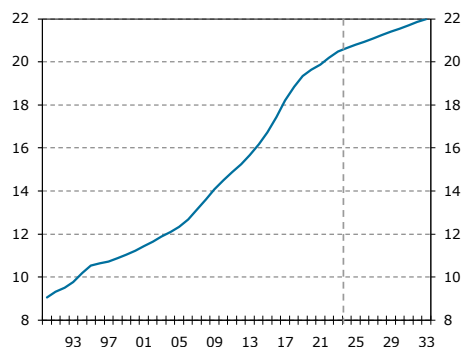
Det avtal som slöts våren 2023 mellan industrins parter har verkat normerande för lönebildningen. Preliminära siffror visar att lönerna ökade med 4,2 procent det första kvartalet 2024 jämfört med motsvarande period förra året. Löneökningstakten var betydligt högre i näringslivet än i offentlig sektor det första kvartalet 2024, vilket är ett mönster som har gått igen det senaste året (se diagram 30).

Från och med april i år minskar löneökningstakten något, främst eftersom den avtalade arbetskostnadsökningen i de centrala avtalen är lägre det andra avtalsåret än det första. Därutöver har den svaga konjunkturutvecklingen på arbetsmarknaden en dämpande effekt på den lokala lönebildningen. Löneglidningen blir därför mindre det andra avtalsåret jämfört med det första.

Nästa år stiger timlönen i näringslivet med 3,6 procent (se tabell 5). I ett historiskt perspektiv är det en jämförelsevis hög löneökningstakt (se diagram 31), men ska ses mot bakgrund av en period där arbetskostnaderna utvecklats svagare än produktiviteten och prisutvecklingen i näringslivet sammantaget (se diagram 32). Det får till följd att reallönerna ökar med 2,0 procent 2024

**Diagram 29 Utrikes födda**

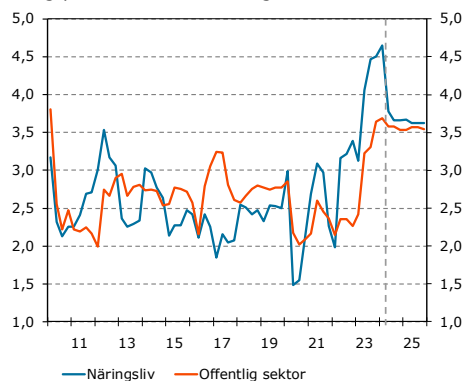
Procent av befolkningen



Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

**Diagram 30 Timlön**

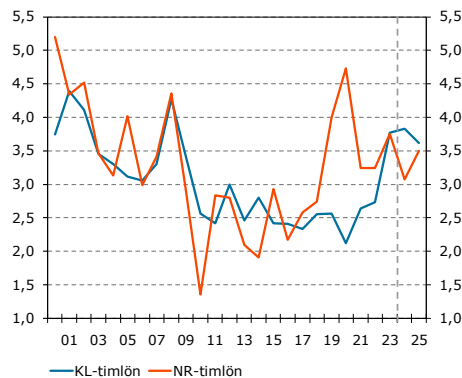
Årlig procentuell förändring, kvartalsvärden



Källor: Medlingsinstitutet och Konjunkturinstitutet.

**Diagram 31 Timlön enligt KL och NR**

Procentuell förändring



Anm. KL avser Konjunkturlönestatistiken. NR avser nationalräkenskaperna.

Källor: Medlingsinstitutet, SCB och Konjunkturinstitutet.

<sup>15</sup> Comolli, C.L., Neyer, G., Andersson, G. et al. (2021). "Beyond the economic gaze: Childbearing during and after recessions in the Nordic countries." *European Journal of Population*, 37(2), 473-520.

och 2,1 procent 2025. Vid utgången av 2025 är reallönerna på samma nivå som vid 2018 (beräknat med KPIF) (se diagram 33).

Arbetskostnaderna i näringslivet ökar mer än lönerna i näringslivet enligt NR-lönerna i år. Skillnaden beror på att de avtalade kollektiva avgifterna som andel av lönesumman ökar från en tillfälligt låg nivå 2023. År 2025 ökar däremot arbetskostnaden och timlönen i näringslivet mer likartat. Trots att arbetskostnaderna ökar mer än ett historiskt genomsnitt både under 2024 och 2025, växlar ökningstakten i enhetsarbetskostnaden ner (se diagram 34). Det beror på att tillväxttakten i produktiviteten ökar under 2025.

Vinstandelen i näringslivet ligger på en hög nivå jämfört med det historiska genomsnittet (se diagram 35). SCB:s revidering av nationalräkenskaperna innebär dock att vinstandelen de senaste åren nu överstiger det (nya) historiska genomsnittet med mindre marginal än vad den gjorde före revideringarna. Den höga vinstandelen förklaras delvis av att exportföretag gynnas av höga världsmarknadspriser och en svag växelkurs, men vinstandelen är förhöjd även i andra delar av näringslivet. År 2024 är vinstandelen mer eller mindre oförändrad. År 2025 ökar arbetskostnaderna snabbare än förädlingsvärdet och vinstandelen sjunker. Den ligger trots det kvar på en förhöjd nivå i ett historiskt perspektiv (se diagram 35).

#### Revideringar av vinstandelen

I det senast publicerade utfallet för nationalräkenskaperna gjordes ett antal revideringar som har påverkat vinstandelens nivå.<sup>16</sup> Revideringarna är en följd av den allmänna översynen av nationalräkenskaperna som SCB återkommande genomför samt att ny statistik har beaktats i helårsberäkningen för 2022.<sup>17</sup> I många fall går revideringarna långt tillbaka i tiden. De viktigaste revideringarna är som följer:

- Förädlingsvärdet i näringslivet har reviderats ner.
- Förädlingsvärdet i små- och fritidshus har reviderats upp.
- Arbetskraftskostnaderna i näringslivet har reviderats upp.
- Egenföretagares arbetade timmar har reviderats upp.

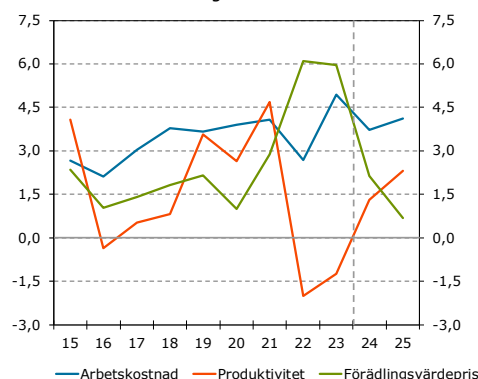
Samtliga fyra revideringar har sänkt vinstandelens nivå och i alla fyra fallen är revideringen för de senaste åren större än revideringen för tidigare år. Det innebär dels att det

<sup>16</sup> Här avses den justerade vinstandelen, dvs vinstandelen justerad för förädlingsvärdet i små- och fritidshus samt för ersättningen till egenföretagare. För en beskrivning av hur den justerade vinstandelen beräknas, se Bilaga 1 i Specialstudien "Utvecklingen av vinstandelar och enhetsvinster", december 2023.

<sup>17</sup> Se [Allmän översyn av nationalräkenskaperna 1993–2021 \(scb.se\)](#)

#### Diagram 32 Arbetskostnad, produktivitet och förädlingsvärdepris i näringslivet

Procentuell förändring

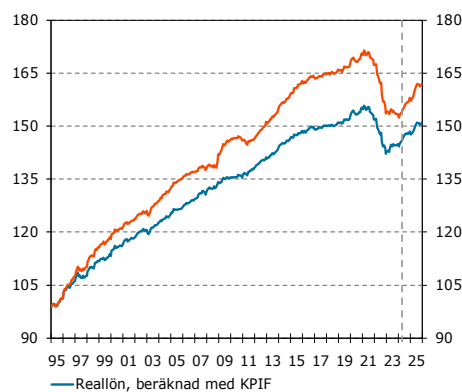


Anm. Produktivitet och förädlingsvärdepris exkl. småhus. Ej kalenderkorrigerade värden.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

#### Diagram 33 Reallön

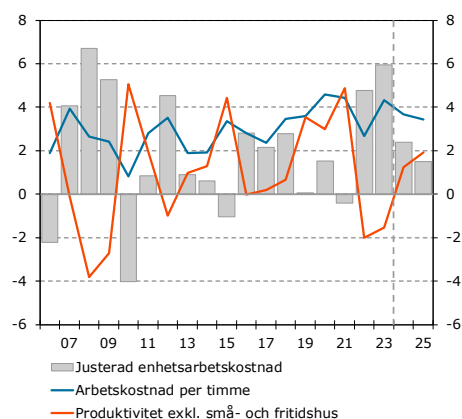
Index 1995=100, månadsvärden



Källor: Medlingsinstitutet, SCB och Konjunkturinstitutet.

#### Diagram 34 Justerad enhetsarbetskostnad i näringslivet

Procentuell förändring, kalenderkorrigerade värden



Anm. Vinstandelen är justerad för ersättningen till egenföretagare och exkluderar små- och fritidshus.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

historiska genomsnittet har sänkts,<sup>18</sup> dels att vinstandelen de senaste åren nu överstiger det (nya) historiska genomsnittet med mindre marginal än vad den gjorde före revideringarna (se diagram 35).

**Tabell 5 Timlön och arbetskostnad**

Procentuell förändring respektive procent

	Utfall	Prognos		Scenario		
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Timlön, KL, hela ekonomin <sup>1</sup>	3,8	3,8	3,6	3,6	3,5	3,5
Timlön, KL, i näringslivet <sup>1</sup>	4,0	3,9	3,6	3,6	3,5	3,5
Timlön, NR, hela ekonomin	3,8	3,1	3,5	3,6	3,5	3,5
Reallön, KL, hela ekonomin (KPIF)	-2,2	2,0	2,1	1,6	1,5	1,5
Arbetskostnad per timme, näringslivet <sup>2</sup>	4,3	3,7	3,4	4,2	3,5	3,5
Produktivitet, näringslivet, exkl. små- och fritidshus <sup>2</sup>	-1,5	1,2	1,9	...	...	...
Justerad enhetsarbetskostnad, näringslivet <sup>3</sup>	6,0	2,4	1,5	...	...	...
Justerad vinstandel, näringslivet <sup>4</sup>	36,3	36,4	35,7	35,4	35,1	35,1

<sup>1</sup> Enligt Konjunkturlönestatistiken. <sup>2</sup> Enligt nationalräkenskaperna, kalenderkorrigerade värden. <sup>3</sup> Exklusive små- och fritidshus samt justerad för antalet arbetade timmar utförda av egenföretagare, kalenderkorrigerade värden. <sup>4</sup> Exklusive små- och fritidshus samt justerad för antalet arbetade timmar utförda av egenföretagare, ej kalenderkorrigerade värden. Beräknad till faktorpris.

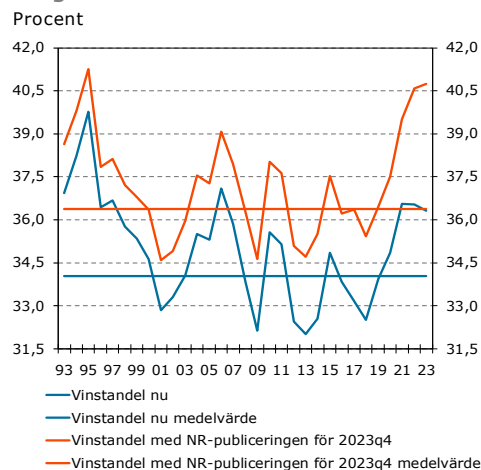
Källor: Medlingsinstitutet, SCB och Konjunkturinstitutet.

## INFLATIONEN SNART UNDER MÅLET

KPIF-inflationen var 2,3 procent i maj 2024 (se diagram 36). Medan priserna på tjänster fortsatt att stiga så är prisutvecklingen på varor desto svagare. Företagens prisförväntningar inom handeln indikerar en fortsatt dämpad prisutveckling den närmaste tiden. I synnerhet inom livsmedelshandeln har prisförväntningarna sjunkit kraftigt (se diagram 37). Priserna på många råvaror föll brant efter pristopparna 2022. Nedgångarna i energi- och råvarupriserna är sannolikt en viktig förklaring till att varuprisinflationen har dämpats både i Sverige och i omvärlden. Riksbankens räntehöjningar har dessutom lett till en minskad efterfrågan från svenska hushåll vilket leder till en ökad konkurrens om kunderna och en press nedåt på priserna. Kostnadsbildningen för många företag har också förbättrats med lägre priser på el och drivmedel under våren. KPIF-inflationen kommer att ha en sjunkande trend under resten av 2024, till stor del drivet av lägre priser på el, drivmedel och livsmedel. KPIF-inflationen minskar till som lägst 1,2 procent i slutet av 2024.

<sup>18</sup> Det historiska genomsnittet är beräknat på perioden 2000-2019.

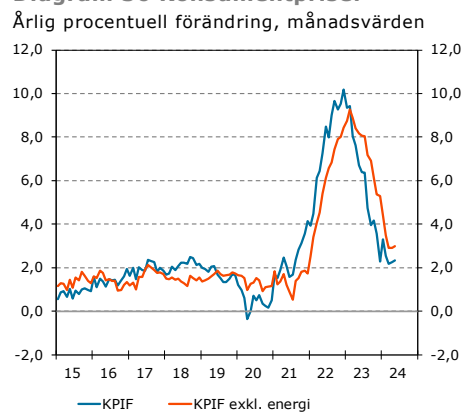
**Diagram 35 Vinstandelar**



Anm. Medelvärdena baseras på perioden 2000-2019.

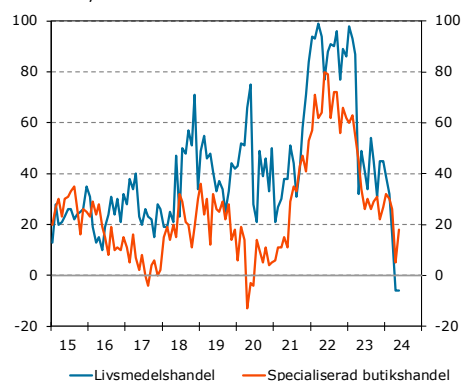
Källor: SCB och Konjunkturinstitutet

**Diagram 36 Konsumentpriser**



Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

**Diagram 37 Företagens prisförväntningar på tre månaders sikt**  
Nettotal, månadsvärden



Källa: Konjunkturinstitutet.

**Tabell 6 Konsumentpriser, räntor och växelkurs**

Procentuell förändring respektive procent

	Utfall	Prognos		Scenario		
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
KPI	8,5	2,8	0,4	1,8	2,0	2,0
Räntekostnader, räntesats <sup>1</sup>	66,2	12,5	-16,6	-3,6	0,4	0,2
KPIF	6,0	1,8	1,6	2,0	2,0	2,0
Varor	8,5	0,7	-0,1	...	...	...
Tjänster	7,6	3,6	2,4	...	...	...
Boende exkl. räntekostnader och energi <sup>2</sup>	5,2	4,5	3,2	...	...	...
Energi	-11,0	-7,1	3,2	...	...	...
Räntekostnader, kapitalstock <sup>1</sup>	5,6	4,0	3,8	3,7	3,6	3,6
KPIF exkl. energi	7,5	2,4	1,5	...	...	...
HIKP	5,9	2,0	1,6	...	...	...
Styrränta <sup>3</sup>	4,00	3,00	2,25	2,25	2,25	2,25
Tioårig statsobligationsränta	2,5	2,4	2,5	2,6	2,8	2,9
Kronindex (KIX) <sup>4</sup>	127,5	124,6	122,8	121,2	119,6	118,6

<sup>1</sup> Räntekostnader i KPI utgörs av produkten av kapitalstock och räntesats. Energi avser kostnader för el, gas, uppvärmning och drivmedel. <sup>2</sup> Avser hyror, månadsavgifter i bostadsrättsföreningar, reparationskostnader, avskrivningar (renoveringskostnader), tomträttsavgäld och fastighetsskatt, försäkringskostnader, kostnader för vatten, avlopp, renhållning och sotning. <sup>3</sup> Vid årets slut. <sup>4</sup> Effektivt växelkursindex baserat på Riksbankens KIX-vikter för 31 länder. Indexet har basen 100 den 18 november 1992. Högre indextal indikerar en svagare krona.

Källor: SCB, Riksbanken och Konjunkturinstitutet.

De senaste månaderna har priserna stabiliserats för många råvaror och en liten vändning uppåt kan skönjas på vissa marknader (se diagram 38). Priserna på sjöfrakt har också stigit, främst på grund av missillattacker mot fraktfartyg i Röda havet. Det ger också, med viss fördröjning, högre priser på konsumentvaror. Nya tullar på importerade elbilar från Kina skulle också kunna höja inflationen marginellt.<sup>19</sup> Därtill fortsätter lönekostnaderna också att stiga relativt snabbt under 2025 (se tabell 5). Samtidigt är lönsamheten hos företagen generellt sett god, och produktiviteten stiger. Det innebär att företagen kan absorbera en del av kostnadsökningen utan att behöva höja priserna. En förstärkning av den svenska kronan dämpar prisutvecklingen på det som importerats till Sverige. Den i nuläget åtstramande penningpolitiken tillsammans med lågkonjunkturen dämpar också inflationen. Eftersom penningpolitiken verkar med fördröjning så kvarstår en prisdämpande effekt av tidigare räntehöjningar även under 2025. Därmed finns det både faktorer som driver på inflationen och faktorer som verkar dämpande på inflationen nästa år. Sammantaget stiger inflationen svagt under 2025, och inflationen exklusive energi hamnar på drygt 1,5 procent i slutet av 2025 (se diagram 39). Energipriserna stiger igen under 2025, efter

<sup>19</sup> En grov uppskattning är att Kinatillverkade elbilar utgjorde strax under 10 procent av den totala svenska nybilsförsäljningen 2023. Eftersom nya bilar utgör drygt 2 procent av KPI-korgen så skulle, allt annat lika, en 20-procentig prisökning på tullbelagda bilar höja KPI med 0,04 procent.

**Diagram 38 Råvaruprisindex för industrin**

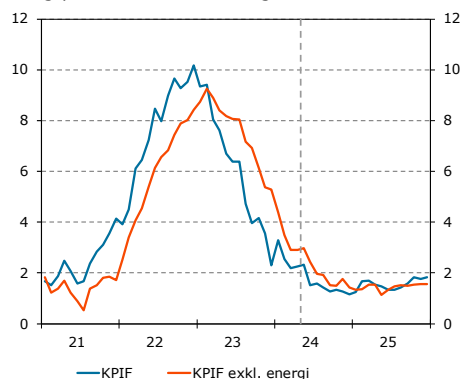
Euro, index 2020=100, månadsvärden



Anm. Industrial raw materials index, se HWWI.org för närmare information om index. Källor: HWWI och Macrobond.

**Diagram 39 Konsumentpriser**

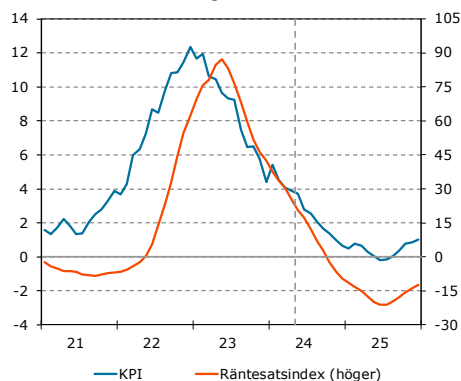
Årlig procentuell förändring, månadsvärden



Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

**Diagram 40 KPI och räntesatsindex i KPI**

Procentuell förändring, månadsvärden



Anm. Utvecklingen av räntesatsindex i KPI speglar hur den genomsnittliga räntan i bolånestocken utvecklas.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

nedgångarna under 2023 och 2024 (se tabell 6). Därför blir KPIF-inflationen inklusive energi närmare 1,8 procent mot slutet av 2025. KPI påverkas, till skillnad från KPIF, även av förändringar i räntan på hushållens bolån. KPI-inflationen blir låg 2025 som ett resultat av sjunkande bolåneräntor. KPI i juni månad avgör nivån på prisbasbeloppet nästkommande år, som i sin tur styr nivån på vissa statliga transfereringar. Sjunkande räntor gör att KPI-inflationen i juni 2025 blir negativ (se diagram 40). Prisbasbeloppet reduceras därför med 100 kronor 2026.

### Drivkrafter för inflationen i Sverige, euroområdet och USA

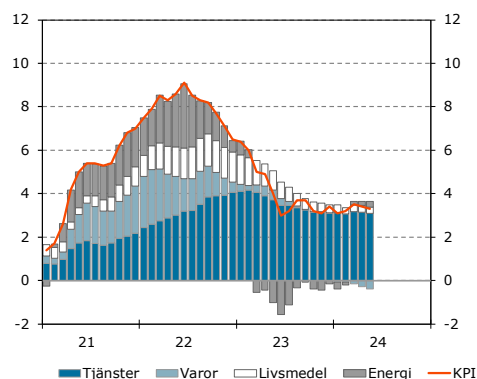
Inflationen har sedan 2021 till stor del utvecklats på ett liknande sätt i Sverige, euroområdet och USA. Hela världen drabbades av utbudsstörningar till följd av covid-19-pandemin, då bland annat nedstängningar minskade produktionen och flaskhalsar i globala logistikkedjor försvårade varuflödet. Dessa utbudsproblem ledde till kraftiga ökningar i fraktpriser och varupriser i producentled, vilket till slut bidrog till högre konsumentpriser på varor. Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina skapade ytterligare utbudsproblem, vilka ledde till högre globala energi- och livsmedelspriser. Dessa utbudsstörningar, kombinerat med en mycket expansiv finans- och penningpolitik som höjde efterfrågan, resulterade i inflationsuppgången 2021 och 2022 i såväl Sverige som euroområdet och USA. När många av dessa utbudsstörningar sedan avtog, och penningpolitiken stramades åt, började inflationen att sjunka igen.

Det finns dock vissa skillnader mellan inflationsutvecklingen och dess orsaker på olika håll. I USA var finanspolitiken under pandemin betydligt mer expansiv än i euroområdet och Sverige, vilket bidrog till en högre efterfrågan bland konsumenter och därigenom en tidigare uppgång i framför allt varuprisinflationen (se diagram 41). Det minskade flödet av rysk gas till EU i upprinnelsen till och under Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina innebar att el- och gaspriserna hade en större roll i inflationsuppgången i Sverige och euroområdet än i USA. En fortsatt mycket expansiv finanspolitik och en jämförelsevis låg räntekänslighet bland hushåll har bidragit till en fortsatt hög efterfrågan i USA, vilket har lett till att inflationen (mätt med KPI) sedan sommaren 2023 har varit drygt 3 procent. I euroområdet, och framför allt i Sverige, har efterfrågan i stället dämpats tydligt som ett resultat av de höjda priserna och räntehöjningarna 2022–2023, och inflationen har fortsatt ner mot centralbankernas mål om 2 procent (se diagram 42 och diagram 43). Att europeiska energipriser har sjunkit tydligt sedan toppen 2022 har också haft betydelse för den snabbare inflationsnedgången i euroområdet och Sverige.

Skillnaderna i drivkrafter bakom inflationsutvecklingen kan även ge ledtrådar om utvecklingen framöver på olika

### Diagram 41 Bidrag till inflationen i USA

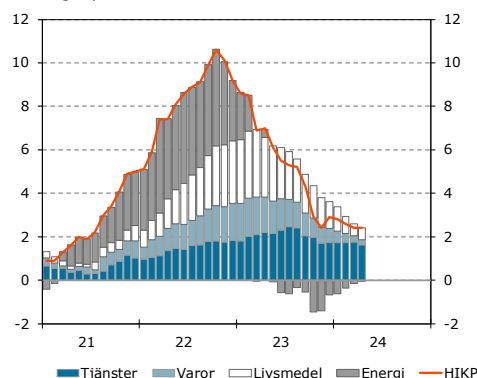
Årlig procentuell förändring respektive bidrag, månadsvärden



Källor: U.S Bureau of Labor Statistics och Macrobond.

### Diagram 42 Bidrag till inflationen i euroområdet

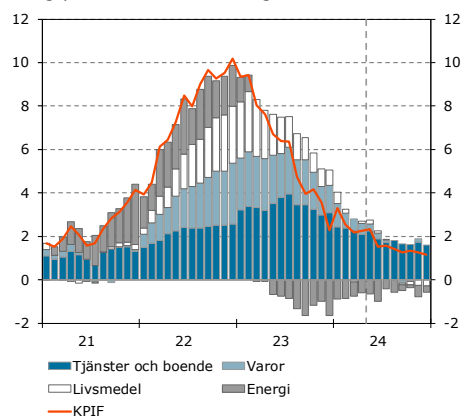
Årlig procentuell förändring av HIKP, respektive bidrag i procentenheter, månadsvärden



Källor: Eurostat och Macrobond.

### Diagram 43 Bidrag till inflationen i Sverige

Årlig procentuell förändring, månadsvärden



Anm. Beräkningen av bidragen är approximativ. Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

håll. Efterfrågan är fortsatt mycket stark i USA, där staten fortfarande går med stora underskott och den genomsnittliga räntan i bolänestocken knappt stigit alls. I Sverige, och framför allt i euroområdet, kan i stället energipriser fortsätta att sänka inflationen i takt med att effekterna av energiprischocken 2022 fortsätter att avta. Sammanlagt skulle detta kunna tala för ett fortsatt lägre inflationstryck i Sverige och euroområdet än i USA.

### RIKSBANKEN FORTSÄTTER ATT SÄNKA STYRRÄNTAN

Riksbanken sänkte styrräntan i maj med 0,25 procentenheter till 3,75 procent. Det var den första räntesänkningen efter styrräntehöjningarna 2022–2023. Konjunkturinstitutets prognos är att Riksbanken fortsätter att sänka styrräntan till 2,25 procent det andra kvartalet 2025 (se diagram 44). Den lägre styrräntan bidrar till att inflationen är nära inflationsmålet 2026–2028 (se tabell 6). Konjunkturinstitutets prognos innebär att styrräntan sänks mer än marknadens förväntningar enligt så kallade RIBA-terminer (se diagram 44).

Kronans växelkurs är svagare än den jämviktsväxelkurs som bedöms råda i slutet av scenarioperioden. Växelkursen förväntas därför gradvis stärkas 2025–2028 (se tabell 6).

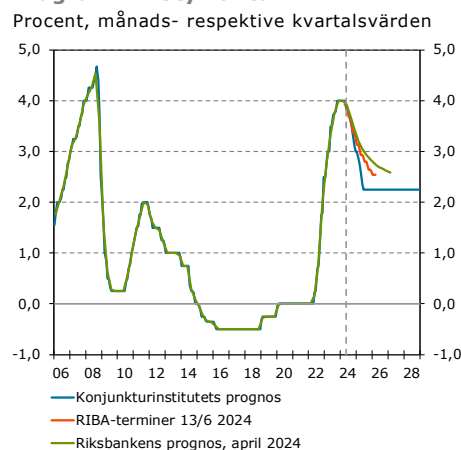
### NORMALISERAT RESURSNYTTJANDE OCH STABIL INFLATION I SCENARIOT FÖR 2026–2028

Svensk BNP-tillväxt är jämförelsevis stark 2026 (se diagram 45). En bidragande orsak är Riksbankens räntesänkningar 2024 och 2025, som höjer hushållens konsumtion och näringslivets investeringar. Dessutom stärks den ekonomiska aktiviteten av ett strukturellt behov av investeringar kopplade till klimatomställning, energiförsörjning och försvar. Vidare innebär en normaliserad konjunktur i omvärlden en robust tillväxt i efterfrågan på svenska exportprodukter. Precis som i Sverige ökar dessutom investeringarna snabbt i omvärlden, vilket ger ytterligare understöd till den svenska exportindustrin som i hög grad producerar investerings- och insatsvaror. Slutligen ökar den offentliga konsumtionen som ett resultat av bland annat de stora satsningarna på försvaret samt det ökande antalet äldre och den medföljande efterfrågeökningen på vård och äldreomsorg.

Den relativt snabbt stigande ekonomiska aktiviteten gör att resursutnyttjandet i svensk ekonomi, mätt med BNP-gapet, normaliseras 2026 (se diagram 46). Det högre resursutnyttjandet innebär också att näringslivets efterfrågan på arbetskraft stiger, vilket leder till att arbetslösheten sjunker 2026.

Under 2027 och 2028, när ekonomin är i konjunkturell balans, ligger BNP-tillväxten omkring sitt historiska genomsnitt, och arbetslösheten på sin jämviktsnivå på drygt 7 procent.

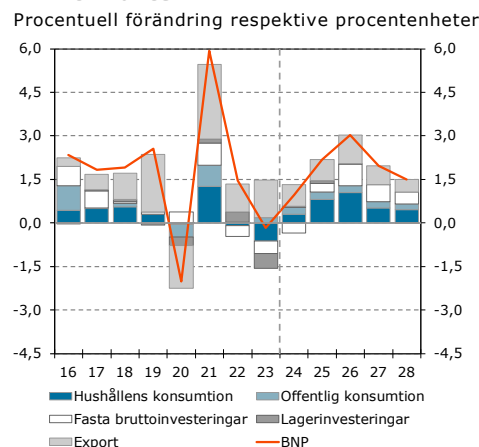
### Diagram 44 Styrränta



Anm. RIBA är terminskontrakt baserade på framtida genomsnittlig styrränta mellan terminernas avräkningsdagar. Avräkningsdagarna är tredje onsdagen i mars, juni, september respektive december. Riksbankens prognos avser kvartalsvärden.

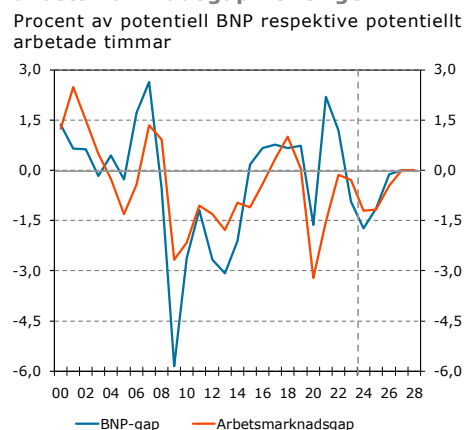
Källor: Nasdaq OMX, Riksbanken, Macrobond och Konjunkturinstitutet.

### Diagram 45 Importjusterat bidrag till BNP-tillväxten



Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

### Diagram 46 BNP-gap och arbetsmarknadsgap i Sverige



Källa: Konjunkturinstitutet.



Som ett resultat av den normaliserade konjunkturen ligger inflationen, mätt med KPIF, stabilt kring Riksbankens mål om 2 procent i scenariot (se diagram 47). Med en lönetillväxt på omkring 3,5 procent per år innebär detta att de svenska reallönerna ökar, och 2027 är reallönerna tillbaka på 2021 års nivå.

### UNDERSKOTT I DE OFFENTLIGA FINANSERNA 2023–2025

Den offentliga sektorn uppvisade underskott 2023 (se diagram 48 och tabell 7). Det berodde framför allt på utvecklingen i kommuner och regioner som drabbades av stora kostnadsökningar för material, utrustning och pensionsavsättningar till följd av inflationen (se diagram 49). Ålderspensionssystemet uppvisade däremot överskott (se diagram 50).

Det finansiella sparandet i kommuner och regioner fortsätter att vara negativt 2024 trots ökade statsbidrag, höjd kommunal-skatt, samt besparingar och kostnadseffektiviseringar. Att sparandet är negativt beror till stor del på fortsatt stora pensionsavsättningar. Även statens finansiella sparande är negativt 2024. Det beror på ett kapitaltillskott om 25 miljarder kronor från staten till Riksbanken men också på att lågkonjunkturen påverkar inkomsterna negativt.<sup>20</sup> Därutöver har regeringen sedan budgetpropositionen för 2024 presenterat ändringar i vårändringsbudgeten och ändringsbudgetar om totalt ca 22 miljarder kronor i budgetförsvagande riktning.<sup>21</sup> Sammantaget är den offentliga sektorns finansiella sparande lågt 2024 och jämförbart med sparandet 2013–2014 i samband med skuldskrisen i euroområdet.

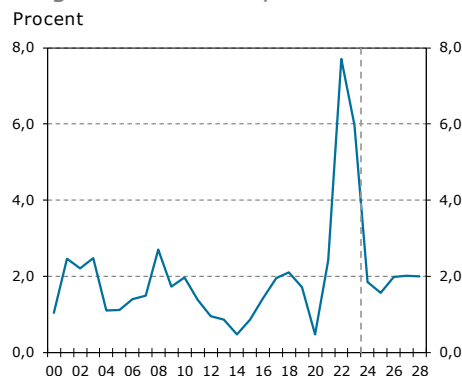
Under 2025 fortsätter lågkonjunkturen att tynga de offentliga finanserna, men det finansiella sparandet stärks jämfört med 2024. När pensionsavsättningarna minskar så förbättras både kommunernas och regionernas finanser. Även statens underskott minskar.

Det strukturella sparandet är positivt 2024 (se diagram 48). Det innebär att det finansiella sparandet hade varit positivt om det inte påverkats av konjunkturen och kapitaltillskottet till Riksbanken. Utan nya finanspolitiska åtgärder efter 2024 skulle det strukturella sparandet överstiga överskottsmålets nivå om 1/3 procent av BNP. Det bidrar till att det uppstår ett budgetutrymme i staten som beräknas till ca 120 miljarder kronor för 2025–2028. Prognosen utgår från att det genomförs ofinansierade åtgärder 2025–2028 som motsvarar budgetutrymme (se även grårutan ”Regeringens ram för stöd till Ukraina”). Av dessa utgörs ca 40 miljarder av utgifter för försvaret, vilket är i enlighet med det som föreslagits av försvarsberedningen men som förutsätter framtida budgetbeslut. Prognosen innebär ett negativt

<sup>20</sup> I enlighet med Finansutskottets svar (betänkande 2023/24:FiU28) på Riksbankens begäran om ett tillskott för att återställa det egna kapitalet till miniminivån enligt lag (2022:1568). På grund av osäkerheten kring ett eventuellt ytterligare tillskott under 2025 har detta inte beaktats i prognosen.

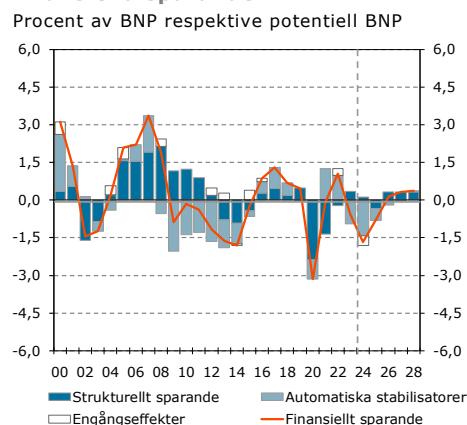
<sup>21</sup> Prop. 2023/24:99, prop. 2023/24:76, prop. 2023/24:134 och prop. 2023/24:155

Diagram 47 Inflation, KPIF



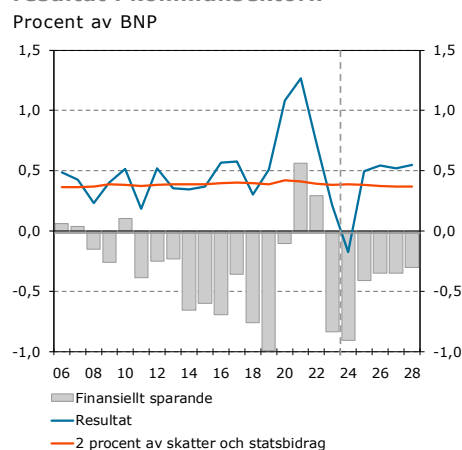
Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 48 Offentliga sektorns finansiella sparande



Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 49 Finansiellt sparande och resultat i kommunsektorn



Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

strukturellt sparande 2025, men målnivån för överskottsålet antas nås 2026 i enlighet med Konjunkturinstitutets principer för korrigerande av avvikelser från överskottsålet.

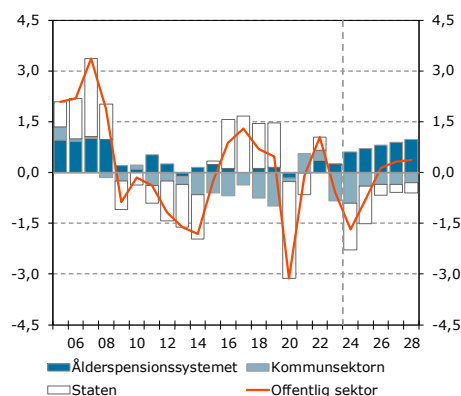
Den offentliga skuldsättningen, mätt med Maastrichtskulden, stiger 2024 och 2025, främst på grund av kapitaltillskottet till Riksbanken, men också för att kommunsektorns skuld ökar (se diagram 50). Kommunsektorns skuld har ökat trendmässigt sedan början av 2000-talet och utgör nu ca 40 procent av den totala Maastrichtskulden. Utvecklingen beror bland annat på stora investeringsvolymerna (se fördjupning ”Kommunsektorns skuldutveckling”). Maastrichtskulden är dock låg ur ett historiskt perspektiv och fortsatt under skuldankaret i det finanspolitiska ramverket (se diagram 51).

### Regeringens ram för stöd till Ukraina

Regeringen har aviserat en ram för det militära stödet till Ukraina för åren 2024–2026. Regeringen skriver att ramen möjliggör en avvikelse från överskottsålet, så att stödet till Ukraina inte tränger undan andra finanspolitiska åtgärder. Den aviserade ramen uppgår till 25 miljarder kronor per år, vilket motsvarar knappt 0,4 procent av BNP per år. Hur det militära stödet kommer att utformas och därmed vilka effekter det får för de offentliga finanserna olika år är dock ännu inte tydligt. Beroende på typ av stöd kan ramen komma att belasta de offentliga finanserna under de aktuella åren, men även efter 2026. Militärt stöd kan till exempel ske i form av försvarsmateriel som det svenska försvaret i dag disponerar, finansiella bidrag och ekonomiskt stöd vid upphandling. Dessa bokförs delvis på olika sätt i de offentliga finanserna. Eftersom det i nuläget inte är aviserat vilken form stöden kommer att ha har Konjunkturinstitutet i prognosen för de offentliga finanserna endast beaktat det som påverkar statens budget och finansiellt sparande 2024 från stödpaket 15 och 16, motsvarande ca 8 miljarder kronor. Framtida utnyttjande av ramen kan därför innebära att det finansiella och strukturella sparandet blir något lägre än i Konjunkturinstitutets prognos och påverka hur överskottsålet följs upp.

**Diagram 50 Finansiellt sparande i delsektorer**

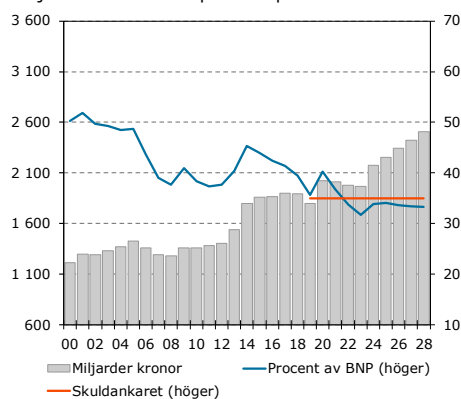
Procent av BNP



Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

**Diagram 51 Maastrichtskuld**

Miljarder kronor respektive procent av BNP



Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

**Tabell 7 Offentliga sektorns finanser**

Miljardier kronor respektive procent av BNP, löpande priser

	Utfall	Prognos		Scenario		
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
<b>Inkomster<sup>1</sup></b>	<b>2 954</b>	<b>3 024</b>	<b>3 147</b>	<b>3 297</b>	<b>3 455</b>	<b>3 593</b>
<i>Procent av BNP</i>	47,6	47,0	47,5	47,3	47,6	47,7
<b>Utgifter</b>	<b>2 991</b>	<b>3 132</b>	<b>3 180</b>	<b>3 304</b>	<b>3 429</b>	<b>3 558</b>
<i>Procent av BNP</i>	48,2	48,7	48,0	47,4	47,3	47,3
<b>Överföring till hushåll<sup>2</sup></b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>20</b>	<b>-16</b>	<b>2</b>	<b>6</b>
<b>Finansiellt sparande</b>	<b>-37</b>	<b>-108</b>	<b>-53</b>	<b>10</b>	<b>23</b>	<b>28</b>
<i>Procent av BNP</i>	-0,6	-1,7	-0,8	0,1	0,3	0,4
<b>Strukturellt sparande</b>	<b>22</b>	<b>8</b>	<b>-22</b>	<b>23</b>	<b>24</b>	<b>25</b>
<i>Procent av potentiell BNP</i>	0,3	0,1	-0,3	0,3	0,3	0,3
<b>Maastrichtskuld</b>	<b>1 966</b>	<b>2 174</b>	<b>2 255</b>	<b>2 344</b>	<b>2 424</b>	<b>2 510</b>
<i>Procent av BNP</i>	31,7	33,8	34,1	33,7	33,4	33,4

Anm. Prognoserna för skatter och avgifter respektive transfereringar baseras på 2024 års regelverk.

<sup>1</sup> Exklusive EU-skatter. <sup>2</sup> Genom ändrade skatter och/eller transfereringar. Avser det belopp som behöver överföras mellan hushåll och offentlig sektor för att nå Konjunkturinstitutets bana för det strukturella sparandet. Ett positivt tal innebär ett utrymme att föra över medel från offentlig sektor till hushållen.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

### Mindre åtstramande ekonomisk politik närmsta åren

Svensk ekonomi befinner sig i en lågkonjunktur som fördjupas under 2024, med stigande arbetslöshet till följd. Det innebär att den ekonomiska politiken bör föras i en mindre åtstramande riktning under 2024 och 2025.

Konjunkturinstitutets bedömning är att det fortsatt är penningpolitiken som ska styra stabiliseringspolitikens inriktning samt stå för huvuddelen av omläggningen av den ekonomiska politiken såväl 2024 som 2025. Dels eftersom det finns utrymme att sänka styrräntan, dels eftersom lågkonjunkturen inte förväntas bli så djup att särskilda finanspolitiska stimulansåtgärder är påkallade. Sänkta räntor bedöms dessutom få ett relativt snabbt och balanserat genomslag på resursutnyttjandet i ekonomin.

Riksbanken, som sänkte styrräntan i maj, väntas fortsätta att sänka räntan för att inflationen på något års sikt ska stabiliseras kring den målsatta nivån och att resursutnyttjandet ska gå mot balans. När det gäller hastigheten i räntesänkningarna finns fortsatt behov av avvägningar. En allt för långsam och för liten minskning av styrräntan kan innebära en onödigt kraftig inbromsning av ekonomin och leda till att inflationen hamnar på en nivå under inflationsmålet under onödigt lång tid. Det är dock inte önskvärt att återvända till de tidigare mycket låga räntenivåerna

eftersom dessa skapar risker för långsiktiga snedvridningar i ekonomin och minskat handlingsutrymme för penningpolitiken. Dessutom behöver Riksbanken fortsatt väga in risken att inflationen stabiliserar sig på en nivå något över inflationsmålet eller att den åter tar fart. Risken för att inflationen återigen skulle börja stiga kraftigt är dock framför allt är kopplad till prisutvecklingen internationellt och utvecklingen av växelkursen.

Enligt Konjunkturinstitutets prognos ligger inflationen under målnivån 2025, vilket skulle tala för en snabbare nedgång i styrräntan under 2024 än vad som nu antas i prognosen.

Finanspolitiken för 2024 är i huvudsak redan fastlagd. Regeringen kommer att lämna sin budgetproposition för 2025 till riksdagen i september 2024. Då väntas inflationen ligga under inflationsmålet, medan arbetslösheten ligger på en hög nivå. Lågkonjunkturen bedöms dock inte bli djup och uppgången i arbetslösheten väntas stanna av och vända nedåt under hösten. Konjunkturinstitutets bedömning är att finanspolitiken i detta läge främst bör bidra till att stabilisera konjunkturen genom att låta de automatiska stabilisatorerna verka. Givet konjunkturläget bedöms det dock vara mer ändamålsenligt med en finanspolitik som är något expansiv, snarare än åtstramande. De i denna prognos antagna ofinansierade finanspolitiska åtgärderna i budgetpropositionen för 2025 om ca 40 miljarder kronor bedöms vara förenligt med konjunkturläget, överskottsmålet och prognosen för den förda penningpolitiken.

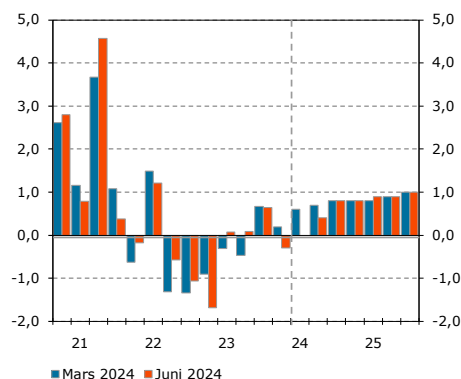
## Prognosrevideringar 2024–2025

Nedan beskrivs kortfattat några av de mer betydelsefulla revideringarna jämfört med prognoserna i Konjunkturläget mars 2024 (se tabell 8).

- Tillväxten i hushållens konsumtion har för 2024 reviderats ner med 0,8 procentenheter till 0,6 procent. Den stora nedrevideringen förklaras av att hushållen drog ner på konsumtionen det första kvartalet. Dessutom fortsätter den svaga utvecklingen det andra kvartalet varefter konsumtionstillväxten tar mera fart. Detta står i kontrast till marsprognosen då konsumtionen förutsågs öka något det första kvartalet och sedan bedömdes ta mera fart redan det andra kvartalet (se diagram 52).
- Tillväxten i industrins investeringar har reviderats ner kraftigt för 2024 jämfört med i marsprognosen (se diagram 53). Nedrevideringen är i allt väsentligt en följd av revideringar av utfallsdata på kvartalsfrekvens för 2023.
- Exporttillväxten har reviderats upp markant för 2024 jämfört med i marsprognosen (se tabell 8). Upprevideringen förklaras främst av att exporten ökade något det första kvartalet i år, tvärt emot bedömningen i marsprognosen att exporten skulle minska med över 1 procent. Den starkare exporttillväxten i år bidrar till att bytesbalansen för 2024 revideras upp med en halv procent som andel av BNP.
- Antalet sysselsatta personer har ökat något snabbare hittills i år än vad som förutsågs i marsprognosen. Trots det har arbetslösheten stigit snabbare än väntat (se diagram 54). Den högre arbetslösheten är en följd av att arbetskraften har vuxit mer än vad som förutsågs i marsprognosen.
- Det strukturella sparandet i offentlig sektor för 2024 har reviderats ner med 0,5 procentenheter jämfört med i marsprognosen till 0,1 procent som andel av potentiell BNP (se tabell 8). Nedrevideringen beror främst på en ny bedömning av pensionsavsättningarna i kommunsektorn samt på SCB:s nyligen genomförda allmänna översyn av nationalränskaperna.

**Diagram 52 Hushållens konsumtion**

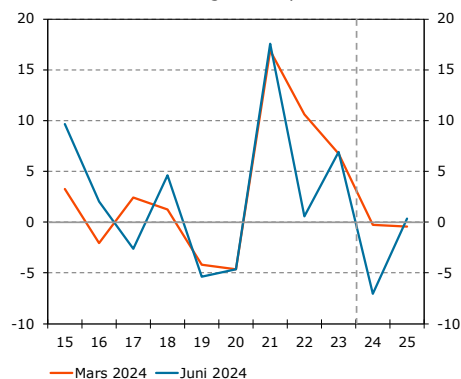
Procentuell förändring, säsongsrensade kvartalsvärden



Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

**Diagram 53 Industrins investeringar**

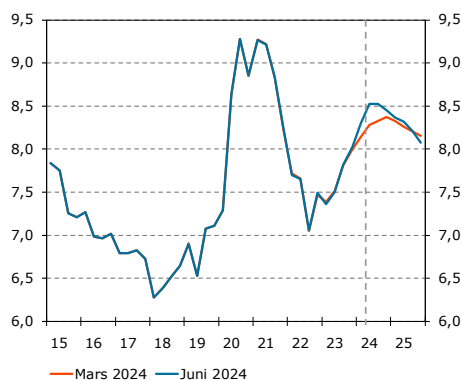
Procentuell förändring, fasta priser



Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

**Diagram 54 Arbetslöshet**

Procent av arbetskraften, säsongsrensade kvartalsvärden



Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

**Tabell 8 Prognos och revideringar jämfört med prognosen i mars 2024**

Procentuell förändring respektive procentenheter om inget annat anges

	2024			2025		
	Jun	Mar	Diff	Jun	Mar	Diff
<b>Internationellt</b>						
BNP i världen	3,1	2,9	0,2	2,9	3,0	-0,1
BNP, KIX-vägd <sup>1</sup>	1,6	1,5	0,1	2,1	2,1	0,0
BNP i euroområdet	0,8	0,5	0,3	1,6	1,7	-0,1
BNP i USA	2,3	2,2	0,1	1,7	1,7	0,0
BNP i Kina	5,1	4,9	0,2	4,3	4,5	-0,2
Federal funds target rate <sup>2,3</sup>	5,00	4,75	0,25	3,75	3,25	0,50
ECB:s refinansränta <sup>2,3</sup>	3,75	3,50	0,25	2,50	2,25	0,25
Oljepris <sup>4</sup>	82,7	84,2	-1,5	79,7	82,6	-2,8
KPI, KIX-vägd <sup>1</sup>	3,0	2,9	0,1	2,4	2,4	0,0
<b>Försörjningsbalans</b>						
BNP, kalenderkorrigerad	1,0	0,8	0,2	2,4	2,7	-0,3
BNP	1,0	0,8	0,2	2,2	2,5	-0,3
Hushållens konsumtionsutgifter	0,6	1,4	-0,8	2,9	3,2	-0,2
Offentliga konsumtionsutgifter	1,2	1,8	-0,6	1,3	1,7	-0,4
Fasta bruttoinvesteringar	-1,3	-2,4	1,2	1,8	1,7	0,0
Lagerinvesteringar <sup>5</sup>	0,0	0,3	-0,3	0,2	0,1	0,1
Export	2,1	0,8	1,3	2,6	3,6	-1,0
Import	0,9	0,7	0,2	3,1	3,7	-0,6
<b>Arbetsmarknad, inflation, räntor, med mera</b>						
Arbetade timmar <sup>6</sup>	0,2	0,4	-0,3	0,9	1,0	-0,2
Sysselsättning	-0,3	-0,4	0,1	0,8	0,8	0,0
Arbetslöshet <sup>7</sup>	8,4	8,3	0,2	8,2	8,2	0,0
Arbetsmarknadsgap <sup>8</sup>	-1,2	-1,4	0,2	-1,2	-1,2	0,0
BNP-gap <sup>9</sup>	-1,7	-1,6	-0,1	-1,1	-1,0	-0,2
Produktivitet <sup>6</sup>	1,0	0,4	0,5	1,5	1,6	-0,1
Timlön <sup>10</sup>	3,8	3,9	0,0	3,6	3,6	0,0
KPI	2,8	2,8	0,0	0,4	0,3	0,1
KPIF	1,8	1,9	-0,1	1,6	1,5	0,1
Repöränta <sup>2,3</sup>	3,00	3,00	0,00	2,25	2,25	0,00
Tioårig statsobligationsränta <sup>2</sup>	2,4	2,4	0,0	2,5	2,5	0,0
Kronindex (KIX) <sup>11</sup>	124,6	125,0	-0,3	122,8	123,2	-0,4
Bytesbalans <sup>12</sup>	7,0	6,5	0,5	6,4	6,2	0,2
Strukturellt sparande <sup>13</sup>	0,1	0,6	-0,4	-0,3	-0,2	-0,1

<sup>1</sup> KIX-vägd BNP och KPI är aggregat som vägs samman med hjälp av Riksbankens KIX-vikter. I KIX ingår 32 av Sveriges handelspartners <sup>2</sup> Procent. <sup>3</sup> Vid årets slut. <sup>4</sup> Brent, dollar per fat, årsgenomsnitt. <sup>5</sup> Förändring i procent av BNP föregående år. <sup>6</sup> Kalenderkorrigerade värden. <sup>7</sup> Procent av arbetskraften. <sup>8</sup> Skillnaden mellan faktiskt och potentiellt arbetade timmar uttryckt i procent av potentiellt arbetade timmar. <sup>9</sup> Skillnaden mellan faktisk och potentiell BNP uttryckt i procent av potentiell BNP. <sup>10</sup> Enligt konjunkturlönestatistiken. <sup>11</sup> Index 1992-11-18=100. <sup>12</sup> Procent av BNP. <sup>13</sup> Procent av potentiell BNP.

Anm. Differensen avser skillnaden mellan nuvarande prognos och prognosen i mars 2024. Ett positivt värde innebär en upprevidering.

Källa: Konjunkturinstitutet.

## FÖRDJUPNING

### Kommunsektorns skuldutveckling

**Maastrichtskulden, den konsoliderade bruttoskulden i offentlig sektor, har minskat trendmässigt under 2000-talet. Samtidigt har kommunsektorns andel av skulden ökat. Det är främst stora investeringsvolymerna och ökad vidareutlåning till kommunala bo-lag som förklarar den ökade bruttoskuldssättningen.**

### Statens och kommunsektorns andelar av Maastrichtskulden utvecklas åt olika håll

Den offentliga sektorns konsoliderade bruttoskuld, Maastrichtskulden, har minskat trendmässigt och motsvarade 32 procent av BNP 2023, från att ha legat på 50 procent i början av 2000-talet. Under samma period har delsektorernas andelar av Maastrichtskulden förändrats betydligt. Medan statsskulden och statens andel av Maastrichtskulden minskat, har kommunsektorns, det vill säga alla kommuner och regioner, skuld och skuldandel ökat. I början av 2000-talet utgjorde statens andel av Maastrichtskulden över 90 procent, medan kommunsektorn stod för 10 procent. Kommunsektorns andel av Maastrichtskulden har därefter ökat trendmässigt och ökade vid utgången av 2023 till 40 procent (se diagram 55).<sup>22</sup> Som andel av BNP gick kommunsektorns del av Maastrichtskulden från 5 procent till 13 procent under samma period.

Det finanspolitiska ramverket ska utgöra en begränsning för den samlade offentliga sektorns finansiella sparande och Maastrichtskuld. Staten har huvudansvaret för måluppfyllelsen vilket innebär att ett negativt finansiellt sparande i övriga sektorer, exempelvis till följd av stora investeringsbehov i kommunsektorn, behöver motsvaras av ett positivt finansiellt sparande i staten. Detta leder till olika skuldutveckling i delsektorerna. Staten kan heller inte, med vissa undantag, låna till annat än att finansiera löpande underskott i statsbudgeten, enligt budgetlagen (2011:203). Kommunsektorn å andra sidan omfattas av balanskravet enligt kommunallagen (2017:725) och genom god ekonomisk hushållning, men där finns inte någon begränsning för att ta upp lån för vissa investeringar.<sup>23</sup>

#### Vad är Maastrichtskulden?

Den offentliga sektorns konsoliderade bruttoskuld, Maastrichtskulden, visar offentlig sektors bruttoskuld till inhemska och utländska långivare. Att skulden är konsoliderad innebär att lån och skulder inom offentlig sektor kvittas bort. Maastrichtskulden är nominellt värderad och visar således hur mycket som måste betalas när lånen förfaller.

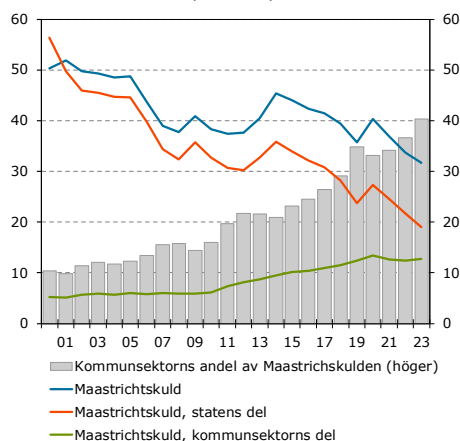
Stabilitets- och tillväxtpakten i EU stipulerar att Maastrichtskulden inte får överstiga 60 procent av BNP. Det finanspolitiska ramverket i Sverige inkluderar vidare ett skuldankare för Maastrichtskulden på 35 procent av BNP. Om skulden avviker med mer än 5 procentenheter från skuldankaret ska regeringen inkomma med en skrivelse till riksdagen och förklara avvikelserna.

Maastrichtskulden utgör en del av den totala bruttoskulden enligt finansräkenskaper, som är marknadsvärderad och inkluderar alla skulder. Se Konjunkturinstitutet (2020) för en beskrivning av skillnaden mellan skuldmåtten.

Skulderna beräknas även för delsektorerna stat, kommunsektorn och ålderspensionssystemet.

Diagram 55 Maastrichtskulden

Procent av BNP respektive procent



Anm. Ålderspensionssystemets andel av Maastrichtskulden har tidigare varit negativ och är nu nära noll.

Källa: SCB.

<sup>22</sup> Ålderspensionssystemets andel har tidigare varit negativ och är nu nära noll.

<sup>23</sup> Se exempelvis också Konjunkturinstitutet (2019) för en beskrivning av regelverket i kommunsektorn.

## Kommunsektorns skulduppbyggnad drivs främst av ökade investeringar

Investeringsvolymen i kommunsektorn har ökat trendmässigt under 2000-talet och det finansiella sparandet har varit negativt de flesta år, i genomsnitt  $-0,2$  procent av BNP (se diagram 56 och diagram 57). Det har bidragit till en ökad skulduppbyggnad. Perioden har också kännetecknats av ett exceptionellt lågt ränteläge. Även om skulden har ökat, har kommunsektorns ränteutgifter varit historiskt låga. Under pandemin erhöll kommunerna och regionerna stora stöd från staten, vilket tillfälligt ledde till ett positivt sparande som begränsade skuldutvecklingen åren 2020–2022. Sparandet blev återigen negativt 2023 när kommunsektorns inkomster minskade som andel av BNP samtidigt som utgifterna drevs upp av inflationen.

### STORT INVESTERINGSBEHOV I KOMMUNSEKTORN

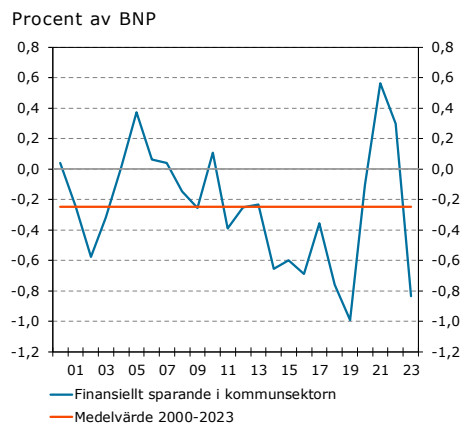
Investeringarna i kommunsektorn som helhet har ökat betydligt under 2000-talet, både i relation till BNP och som andel av de totala investeringarna i offentlig sektor (se diagram 57). Efter dämpningen under pandemiåren ökade investeringsnivåerna återigen 2023 i både kommuner och regioner, även om de är lägre än åren närmast före pandemin.

Under 2010-talet var befolkningstillväxten hög, vilket har inneburit ett ökat investeringsbehov i bostäder och välfärdsinfrastruktur som förskolor och skolor. Investeringsbehovet som följer av den demografiska utvecklingen i kommunsektorn har dock lättat något på senare år. Samtidigt har den senaste tidens kraftigt stigande räntor inneburit högre kapitalkostnader, vilket lett till att investeringarna i de kommunala bolagen varit oförändrade i nominella termer. Investeringsvolymerna har dock hållits uppe av det stora behov av underhålls- och ersättningsinvesteringar<sup>24</sup> i befintlig infrastruktur som föreligger i många kommuner och regioner (Kommuninvest, 2023a, 2023b).

### DELAR AV INVESTERINGARNA LÅNEFINANSIERAS

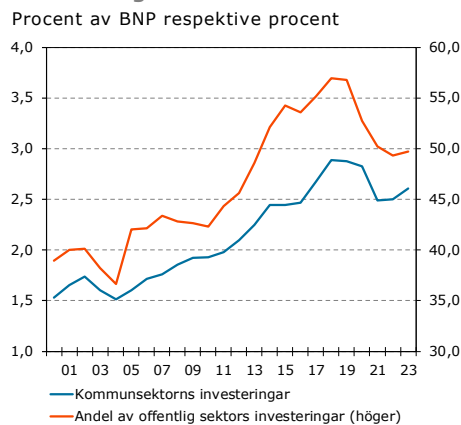
En förklaring till att kommunsektorns skulder ökat är att investeringarna inte fullt ut finansierats med egna medel. Självfinansieringsgraden visar hur stor del av investeringarna som kan finansieras med verksamhetens kassaflöde (resultat plus avskrivningar) och därmed inte behöver lånefinansieras. I genomsnitt uppgick självfinansieringsgraden i kommunsektorn som helhet

Diagram 56 Finansiellt sparande i kommunsektorn



Källa: SCB.

Diagram 57 Kommunsektorns investeringar



Anm. Avser fasta bruttoinvesteringar.

Källa: SCB.

<sup>24</sup> Det ordinarie underhållet och reparationerna av befintliga fasta tillgångar räknas dock inte som fasta bruttoinvesteringar i nationalräkenskaperna.



till 60 procent under perioden 2000–2019 (SOU 2021:75) medan genomsnittet det senaste decenniet har varit 76 procent (SKR, 2024). Trots att självfinansieringsgraden i kommunsektorn som helhet stigit under 2010-talet har skuldsättningen ökat till följd av de ökade investeringsvolymerna. En del av investeringarna har dessutom skett i de kommunala bolagen där investeringarna lånefinansieras i större utsträckning (Kommuninvest, 2023a, 2023b).

## Kommunsektorns del av Maastrichtskulden ökar mer än vad sparandet implicerar

Kommunsektorns del av Maastrichtskulden har ökat betydligt mer än vad som impliceras av det negativa sparandet. Det framgår av diagram 58, som visar den faktiska utvecklingen av Maastrichtskulden respektive vad skuldutvecklingen hade varit beräknat som det ackumulerade finansiella sparandet.<sup>25</sup> Skillnaden förklaras framför allt av att en del av kommunsektorns skuldökning motsvarats av ökade finansiella tillgångar, vilket påverkar utvecklingen av Maastrichtskulden men inte sparandet. I marginalrutan ”Förändring av kommunsektorns del av Maastrichtskulden” beskrivs vad som, utöver sparandet, kan bidra till Maastrichtskuldens utveckling som andel av BNP (se även diagram 59 på nästa sida).

Den enskilt största delen av kommunsektorns finansiella tillgångar utgörs av utlåning, framför allt till kommunala bolag. Kommunala bolag räknas i nationalräkenskaperna till näringslivet.<sup>26</sup> En stor del av investeringarna i kommunerna och regionerna genomförs av de kommunala bolagen och hamnar i näringslivet i nationalräkenskaperna. Sådana investeringar påverkar därför inte det finansiella sparandet i kommunsektorn.

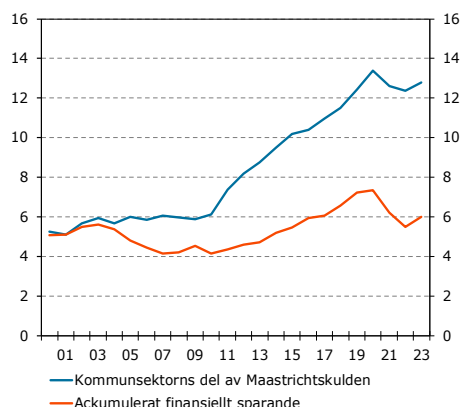
### VIDAREUTLÅNING TILL KOMMUNALA BOLAG FÖRKLARAR EN STOR DEL AV MAASTRICHTSKULDENS UTVECKLING

Vissa kommuner och regioner samordnar hela kommun- eller regionkoncernens upplåning. Den totala skuldsättningen i kommunsektorn påverkas inte av i vilken kommunal enhet

<sup>25</sup> I kronor har skuldutvecklingen med det ackumulerade finansiella sparandet varit 271 miljarder 1996–2023. Eftersom BNP samtidigt ökat har den beräknade skuld-kvoten endast stigit med knappt 1 procent av BNP under perioden.

<sup>26</sup> Kommuner och regioner kan bedriva delar av verksamheten i bolagsform. I nationalräkenskaperna räknas kommunala affärsdrivande bolag, vilket främst är bostadsbolag, till näringslivet medan affärsverk tillhör förvaltningen och ingår i kommunsektorn. VA-verksamhet kan exempelvis bedrivas i antingen bolagsform eller inom förvaltningen, och upplägget skiljer sig åt mellan olika kommuner och regioner.

**Diagram 58 Maastrichtskuld och ackumulerat finansiellt sparande**  
Procent av BNP



Anm. Ackumulerat finansiellt sparande avser skuldutvecklingen som ges av att subtrahera det finansiella sparandet varje år, med utgångspunkt i skuldnivån 1995.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

### Förändring av kommunsektorns del av Maastrichtskulden

Förändringen av kommunsektorns del av Maastrichtskulden mellan period  $t$  och  $t-1$  som andel av BNP,  $\Delta d_t^{Maas,K}$ , kan uttryckas:

$$\Delta d_t^{Maas,K} = \xi_t^K (\Delta a_t^K - b_t^K - v_t^K) - \frac{\gamma_t}{1 + \gamma_t} (d_{t-1}^{Maas,K} - \xi_t^K a_{t-1}^K)$$

Där  $b_t^K$  är det finansiella sparandet i kommunsektorn,  $\Delta a_t^K$  symboliserar skuldökning för att finansiera ökade finansiella tillgångar och  $v_t^K$  är värdeförändringen av nettoställningen.  $\xi_t^K$  visar hur mycket Maastrichtskulden ökar till följd av den utgivna bruttoskulden i respektive period och korregerar dessutom för skillnader i värderingsprinciper mellan finansräkenskaperna och Maastrichtmålet och för inom-offentliga skuldförbindelser (se Konjunkturinstitutet, 2020).  $\gamma_t$  är nominell BNP-tillväxt i löpande pris.

Skuldkvoten i kommunsektorn minskar således när det finansiella sparandet är positivt. Finansiella transaktioner som ökar både skulder och tillgångar ökar skuldkvoten, medan sparandet inte påverkas. Dessutom leder ett ökat marknadsvärde på nettoställningen till en lägre skuldkvot.

Tillväxteffekten, den sista termen i uttrycket ovan, innebär att skuldkvoten minskar när den nominella BNP-tillväxten är positiv om kommunsektorns nettoställning är negativ (dvs.  $d_{t-1}^{Maas,K} > \xi_t^K a_{t-1}^K$ ). Om nettoställningen är positiv gäller det omvända.

Se Konjunkturinstitutet (2023) för härledning och mer utförlig beskrivning av bidragen och vad som driver utvecklingen av offentlig sektors bruttoskuld och nettoställning på sikt.

upplåningen sker, det kan däremot påverka vad som ingår i olika redovisade skuldmått. Om en kommun eller region samordnar upplåningen i en så kallad internbank och lånar vidare medel till kommunala bolag ökar det Maastrichtskulden, allt annat lika (se marginalrutan ”Maastrichtskulden skiljer sig åt vid olika upplåningsförfaranden”).

Vidareutlåningen till kommunala bolag har ökat betydligt från 2010 – både till följd av ökat lånebehov kopplat till investeringar i de kommunala bolagen och ökad användning av internbanker (Kommuninvest, 2023a). Ungefär hälften av kommunsektorns del av Maastrichtskulden, så väl som hälften av ökningen i densamma sedan 2010, kan enligt Kommuninvest förklaras av vidareutlåningen till de kommunala bolagen. Det framgår även av diagram 59 som visar bidragen till utvecklingen av Maastrichtskulden. Den ökade vidareutlåningen innebär att kommunsektorn tar på sig mer skuld och att Maastrichtskulden ökar, men samtidigt ökar de finansiella tillgångarna. Det illustreras av de mörkblå staplarna som visar skuldutveckling som motsvarar förändringen av de finansiella tillgångarna.<sup>27</sup> Att utlåningen till de kommunala bolagen utgör en finansiell tillgång för kommunen innebär att kommunsektorns finansiella nettoställning inte påverkas av vidareutlåningen, allt annat lika. Det är ofta befolkningsmässigt stora kommun- och regionkoncerner som använder sig av samordnad finansiering (Kommuninvest, 2023a), vilket innebär att effekten på Maastrichtskulden blir betydande.

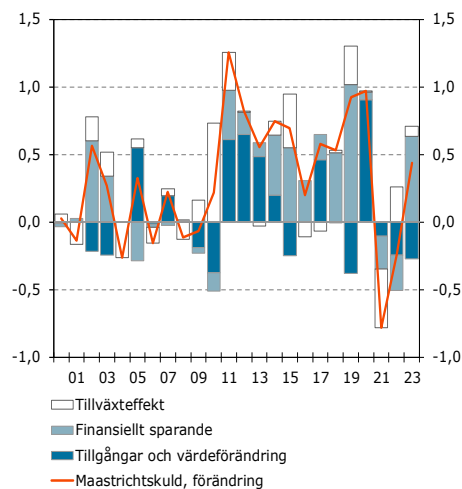
## KOMMUNINVEST – EN LÅNGIVARE I NÄRINGSLIVET

Den vanligaste kreditgivaren till kommunsektorn är Kommuninvest. Kommuninvest består av dels ett aktiebolag som sköter upplåning och kreditgivning, dels en ekonomisk förening som äger aktiebolaget och som i dagsläget består av 295 kommuner och regioner.

I nationalräkenskaperna tillhör aktiebolaget näringslivet. Om bolaget i stället skulle räknas till kommunsektorn skulle det få stor effekt på Maastrichtskulden. Kommuner och regioners lån hos Kommuninvest ingår i Maastrichtskulden. Kommuninvests skulder kopplat till utlåningen till kommuner och regioner skulle inte höja Maastrichtskulden ytterligare vid en flytt i nationalräkenskaperna, eftersom skulden beräknas som konsoliderad och skuldförbindelser inom offentlig sektor kvittas bort. Utlåningen till de kommunala bolag som räknas till näringslivet skulle

**Diagram 59 Kommunsektorns del av Maastrichtskulden, bidrag**

Bidrag respektive årlig procentuell förändring av Maastrichtskulden som andel av BNP



Anm. Bidrag till skuldförändringen i staplarna. Blå staplar avser skuldförändring som motsvaras av förändrade tillgångar inkl. värdeförändring.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

## Maastrichtskulden skiljer sig åt vid olika upplåningsförfaranden

Det vanligaste upplåningsförfarandet i kommunsektorn är att varje kommunal enhet (kommun, region eller kommunalt företag) lånar direkt från en kreditgivare. I ett antal kommun- och regionkoncerner samordnas i stället upplåningen via en internbank. Förenklat innebär det att kommunen eller regionen lånar via internbanken och sedan förmedlar medel vidare till andra enheter inom koncernen. Nedan illustreras hur Maastrichtskulden kan påverkas av sådan vidareutlåning i ett förenklat exempel:

Kommun X och Y har samma lånebehov på 200 miljoner kronor i koncernen, fördelat lika på kommun och kommunalt bolag. I kommun X samordnas dock upplåningen via en internbank (som ingår i den kommunala förvaltningen).

Den totala låneskulden i respektive kommunkoncern är densamma. Men kommun X har hela beloppet på sin balansräkning. Hela summan, 200 mkr, ingår därför i Maastrichtskulden i kommun X. I kommun Y ligger däremot hälften av lånebeloppet hos det kommunala bolaget (som ingår i näringslivet och därmed inte räknas med i Maastrichtskulden). Därför blir Maastrichtskulden bara 100 mkr i kommun Y. Användning av internbanker innebär alltså en högre Maastrichtskuld, allt annat lika.

Se Kommuninvest (2023a) för mer detaljerat exempel på olika upplåningsförfaranden.

<sup>27</sup> Värdeförändringen av kommunsektorns nettoställning, som inkluderas i de mörkblå staplarna i diagram 59, har i genomsnitt varit noll under 2000-talet i kronor och som andel av BNP. Beaktat  $\xi^k$  (se marginalruta på föregående sida) har dock värdeförändringen i genomsnitt bidragit till att minska kommunsektorns del av Maastrichtskulden.

däremot inte kvittas bort, vilket skulle innebära en ökning av kommunsektorns del av Maastrichtskulden.

46 procent av Kommuninvests totala utlåning 2023 gick till låntagarkategorierna kommunala bostadsbolag och övriga kommunala/regionala företag, vilket motsvarar ca 235 miljarder kronor (Kommuninvest, 2024). Vid ett förenklat antagande om att samtliga av dessa bolag räknas till näringslivet, skulle en flytt av Kommuninvest till kommunsektorn i nationalräkenskaperna innebära en ökning av Maastrichtskulden med ca 4 procent av BNP.<sup>28</sup> Diskussioner pågår om huruvida Kommuninvest och motsvarande aktörer ska definieras som en del av näringslivet eller kommunsektorn. I exempelvis Danmark har beslut fattats om att deras motsvarighet till Kommuninvest ska tillhöra kommunsektorn.

## Referenser

Kommuninvest (2024) ”Årsredovisning 2023”.

Kommuninvest (2023a) ”Hur höga är egentligen kommunsektorns skulder?”, Fokusrapport.

Kommuninvest (2023b) ”Den kommunala låneskulden 2023”.

Konjunkturinstitutet (2023) ”Antaganden kring offentlig sektors finansiella tillgångar och skulder”, bilaga 2 i *Långtidsutredningen 2023: Scenarier för de offentliga finanserna*, underlagsrapport.

Konjunkturinstitutet (2020) ”Skuldmått i offentlig sektor”, fördjupning i *Konjunkturläget*, juni.

Konjunkturinstitutet (2019) ”Resultat, finansiellt sparande och nettoställning i kommunsektorn”, fördjupning i *Konjunkturläget*, december.

SKR (2024) ”Ekonomirapporten, maj 2024”

SOU 2021:75. *En god kommunal hushållning*. <https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/statens-offentliga-utredningar/2021/09/sou-202175/>.

---

<sup>28</sup> Kommuninvest har även en likviditetsreserv som 2023 uppgick till ca 44 miljarder kronor, som vid en flytt i nationalräkenskaperna bidrar till ökningen av Maastrichtskulden.

# Tabellbilaga

Internationell konjunktur .....	36
Tabell A1 BNP i världen.....	36
Tabell A2 Konsumentpriser i världen.....	36
Tabell A3 Nyckeltal för euroområdet.....	37
Tabell A4 Nyckeltal för USA .....	37
Räntor och växelkurser.....	37
Tabell A5 Räntor och växelkurser .....	37
Konjunkturer i Sverige.....	38
Tabell A6 Försörjningsbalans .....	38
Tabell A7 Hushållens inkomster, konsumtionsutgifter och sparande.....	39
Tabell A8 Bytesbalans och finansiellt sparande .....	39
Tabell A9 Bruttonationalinkomst (BNI).....	40
Tabell A10 Produktion.....	40
Tabell A11 Arbetade timmar.....	40
Tabell A12 Produktivitet.....	41
Tabell A13 Arbetsmarknad .....	41
Tabell A14 Resursutnyttjande .....	42
Tabell A15 Timlön enligt konjunkturlönestatistiken.....	42
Tabell A16 Timlön och arbetskostnad i näringslivet enligt nationalräkenskaperna .....	43
Tabell A17 Tillförsel- och användningspriser .....	43
Tabell A18 Priser, kostnader och vinster i näringslivet.....	44
Tabell A19 Konsumentpriser.....	44
Offentliga finanser.....	45
Tabell A20 Offentliga sektorns finanser .....	45
Tabell A21 Statens finanser.....	46
Tabell A22 Ålderspensionssystemets finanser .....	47
Tabell A23 Kommunsektorns finanser .....	48
Tabell A24 Offentliga sektorns inkomster .....	49
Tabell A25 Offentliga sektorns utgifter .....	49
Tabell A26 Transfereringar från offentlig sektor till hushåll.....	50
Tabell A27 Basbelopp .....	50
Tabell A28 Inkomstindex, balansindex, inkomstpensioner och balanstal .....	50
Tabell A29 Statens budgetsaldo och skuld .....	51
Tabell A30 Utgiftstak för staten .....	51
Tabell A31 Finanspolitiska åtgärder.....	52

## Internationell konjunktur

**Tabell A1 BNP i världen**

Procent av köpkraftsjusterad global BNP respektive procentuell förändring, fasta priser, kalenderkorrigerade värden

	<b>Vikt<sup>1</sup></b>	<b>2022</b>	<b>2023</b>	<b>2024</b>	<b>2025</b>	<b>2026</b>	<b>2027</b>	<b>2028</b>
	<b>2023</b>							
Världen <sup>2</sup>	100,0	3,5	3,2	3,1	2,9	3,0	2,9	2,8
KIX-vägd <sup>3</sup>	75,0	3,1	1,4	1,6	2,1	2,0	2,0	1,9
USA	15,6	1,9	2,5	2,3	1,7	2,0	1,8	1,8
Euroområdet	11,7	3,5	0,6	0,8	1,6	1,5	1,6	1,4
Japan	3,7	1,0	1,8	0,2	1,2	0,7	0,6	0,6
Storbritannien	2,2	4,3	0,1	0,6	1,2	1,5	1,6	1,6
Sverige	0,4	1,5	0,1	1,0	2,4	2,8	1,8	1,7
Norge	0,3	3,0	0,7	1,5	1,6	1,8	1,8	1,8
Danmark	0,3	2,7	1,9	1,0	2,0	1,6	1,6	1,6
Kina	18,7	3,0	5,5	5,1	4,3	4,3	4,1	4,0
<b>Svensk exportmarknad<sup>4</sup></b>	<b>..</b>	<b>7,9</b>	<b>0,6</b>	<b>1,5</b>	<b>3,1</b>	<b>3,2</b>	<b>3,1</b>	<b>3,1</b>

<sup>1</sup> Vikterna anger varje lands eller regions köpkraftskorrigerade andel av världens BNP. <sup>2</sup> I tabellen visas ett urval av de länder Konjunkturinstitutet gör prognoser för. Världsaggregatet beräknas med hjälp av tidsvarierande köpkraftsjusterade BNP-vikter från IMF. <sup>3</sup> KIX-vägd BNP är ett aggregat som vägs samman med hjälp av Riksbankens KIX-vikter. I KIX ingår 32 av Sveriges handelspartners (för information om vilka länder som ingår i KIX, se [www.konj.se](http://www.konj.se)). <sup>4</sup> Den svenska exportmarknaden avser den samlade importefterfrågan i de 32 länder som ingår i KIX. Respektive lands vikt utgörs av dess andel i svensk varuexport.

Källor: Eurostat, IMF, OECD, Macrobond, nationella källor, Riksbanken och Konjunkturinstitutet.

**Tabell A2 Konsumentpriser i världen**

Procentuell förändring

	<b>2021</b>	<b>2022</b>	<b>2023</b>	<b>2024</b>	<b>2025</b>	<b>2026</b>	<b>2027</b>	<b>2028</b>
USA	4,7	8,0	4,1	3,1	2,4	2,3	2,3	2,3
Euroområdet	2,6	8,4	5,4	2,3	1,9	2,0	2,0	2,0
Japan	-0,2	2,5	3,2	2,5	2,1	1,8	1,5	1,5
Storbritannien	2,6	9,1	7,3	2,7	2,1	2,0	2,0	2,0
Sverige	2,4	7,7	6,0	1,8	1,6	2,0	2,0	2,0
Norge	3,9	6,3	5,7	3,1	2,1	2,0	2,0	2,0
Danmark	1,9	8,6	3,4	1,7	1,9	2,0	2,0	2,0
Kina	1,0	2,0	0,2	0,6	1,7	2,6	3,0	3,0

Anm. För EU-länder och Norge avses harmoniserade index för konsumentpriser (HIKP). För Sverige avses KPIF. Aggregatet för euroområdet är vägt med konsumtionsvikter från Eurostat.

Källor: OECD, Eurostat, Macrobond, nationella källor och Konjunkturinstitutet.

**Tabell A3 Nyckeltal för euroområdet**

Procentuell förändring, fasta priser, procent respektive nivå

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
BNP <sup>1</sup>	5,9	3,5	0,6	0,8	1,6	1,5	1,6	1,4
HIKP	2,6	8,4	5,4	2,3	1,9	2,0	2,0	2,0
Styrränta <sup>2</sup>	0,00	2,50	4,50	3,75	2,50	2,25	2,25	2,25
Dagslåneränta, euroområdet <sup>3</sup>	-0,6	1,9	3,9	3,2	2,0	1,8	1,8	1,9
Tioårig statsobligationsränta <sup>4</sup>	-0,3	1,2	2,4	2,5	2,6	2,8	2,9	2,9
Dollar per euro <sup>5</sup>	1,18	1,05	1,08	1,08	1,09	1,10	1,11	1,12

<sup>1</sup> Kalenderkorrigerade värden. <sup>2</sup> Procent, vid slutet av året. Avser refinansräntan. <sup>3</sup> Procent, vid slutet av året. Avser €str. <sup>4</sup> Procent, årsgenomsnitt. Avser Tyskland. <sup>5</sup> Nivå.

Källor: ECB, Eurostat, Macrobond och Konjunkturinstitutet.

**Tabell A4 Nyckeltal för USA**

Procentuell förändring, fasta priser, procent respektive nivå

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
BNP <sup>1</sup>	5,8	1,9	2,5	2,3	1,7	2,0	1,8	1,8
KPI	4,7	8,0	4,1	3,1	2,4	2,3	2,3	2,3
Styrränta <sup>2</sup>	0,25	4,50	5,50	5,00	3,75	2,75	2,50	2,50
Tioårig statsobligationsränta <sup>3</sup>	1,4	3,0	4,0	4,3	3,9	3,5	3,2	3,1
Dollar per euro <sup>4</sup>	1,18	1,05	1,08	1,08	1,09	1,10	1,11	1,12

<sup>1</sup> Kalenderkorrigerade värden. <sup>2</sup> Procent, vid slutet av året. Avser övre gränsen i Federal Reserves styrränteintervall. <sup>3</sup> Procent. <sup>4</sup> Nivå.

Källor: Bureau of Economic Analysis, Bureau of Labor Statistics, Federal Reserve, Macrobond och Konjunkturinstitutet.

## Räntor och växelkurser

**Tabell A5 Räntor och växelkurser**

Procent, index 1992-11-18=100 respektive kronor per valutaenhet

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
<b>Vid slutet av året</b>								
Styrränta, Sverige	0,00	2,50	4,00	3,00	2,25	2,25	2,25	2,25
Styrränta, KIX6-vägd <sup>1</sup>	-0,36	1,66	4,07	3,63	2,51	2,06	1,97	2,06
<b>Årsgenomsnitt</b>								
Styrränta, Sverige	0,00	0,75	3,46	3,66	2,44	2,25	2,25	2,25
5-årig svensk statsobligationsränta	0,0	1,6	2,6	2,4	2,4	2,5	2,6	2,7
10-årig svensk statsobligationsränta	0,3	1,5	2,5	2,4	2,5	2,6	2,8	2,9
KIX	114,3	121,1	127,5	124,6	122,8	121,2	119,6	118,6
Euro per krona	10,14	10,63	11,47	11,30	11,16	11,03	10,91	10,85
Dollar per krona	8,58	10,11	10,60	10,46	10,27	10,03	9,79	9,64

<sup>1</sup> Avser ett viktat genomsnitt av €STR för euroområdet samt styrräntor i USA, Norge, Storbritannien, Danmark och Japan. Danmark betraktas i sammanvägningen som ett euroland. Vikterna är Riksbankens KIX-vikter normaliserade så att summan av vikterna för de 6 valutaregionerna är lika med 1.

Källor: Riksbanken, Macrobond och Konjunkturinstitutet.

## Konjunkturen i Sverige

**Tabell A6 Försörjningsbalans**

Miljarder kronor respektive procentuell förändring, fasta priser

	Nivå 2023	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Hushållens konsumtionsutgifter <sup>1</sup>	2 782	2,8	-2,3	0,6	2,9	3,4	2,0	1,8
Varor	1 272	-1,7	-5,2	0,7	2,5	..	..	..
Tjänster exkl. bostadstjänster	920	9,8	-0,6	0,9	4,3	..	..	..
Bostadstjänster	506	2,8	1,7	1,2	1,6	..	..	..
Offentliga konsumtionsutgifter	1 621	0,7	1,0	1,1	1,3	1,1	1,0	0,9
Staten	429	2,3	2,1	3,2	3,6	..	..	..
Kommunsektorn	1 192	0,1	0,6	0,4	0,4	..	..	..
Fasta bruttoinvesteringar <sup>2</sup>	1 555	0,3	-1,3	-1,3	1,8	5,2	4,4	3,2
Näringslivet exkl. bostäder	1 007	1,1	4,4	1,3	0,7	..	..	..
Industrin	252	0,6	6,9	-7,1	0,4	..	..	..
Övriga varubranscher	182	-5,3	8,6	10,5	1,3	..	..	..
Tjänsterbranscher exkl. bostäder	573	3,4	2,1	2,0	0,7	..	..	..
Bostäder	236	0,6	-23,3	-18,5	3,5	..	..	..
Offentliga myndigheter	307	-1,9	4,7	3,7	4,0	..	..	..
Inhemsk efterfrågan exkl. lager	5 959	1,6	-1,2	0,3	2,2	3,2	2,4	1,9
Lagerinvesteringar <sup>3</sup>	0	1,2	-1,3	0,0	0,2	0,1	0,0	0,0
Total inhemsk efterfrågan	5 958	2,8	-2,5	0,3	2,4	3,3	2,4	1,9
Export	3 425	6,2	3,3	2,1	2,6	3,4	2,7	1,9
Varor	2 370	3,1	1,1	1,0	2,9	..	..	..
Bearbetade varor	1 848	3,0	0,9	2,1	2,6	..	..	..
Råvaror	522	3,4	1,7	-2,9	4,1	..	..	..
Tjänster	1 055	13,8	8,8	4,6	1,9	..	..	..
Total efterfrågan	9 383	3,9	-0,5	1,0	2,5	3,3	2,5	1,9
Import	3 177	9,7	-1,0	0,9	3,1	3,9	3,5	2,7
Varor	2 032	2,9	-3,4	0,0	3,2	..	..	..
Bearbetade varor	1 472	3,8	-3,9	-1,3	3,7	..	..	..
Råvaror	560	0,4	-2,2	3,5	2,1	..	..	..
Tjänster	1 145	23,7	3,8	2,6	2,9	..	..	..
Nettoexport <sup>3</sup>	248	-1,2	2,3	0,7	-0,1	-0,1	-0,3	-0,3
<b>BNP</b>	<b>6 206</b>	<b>1,5</b>	<b>-0,2</b>	<b>1,0</b>	<b>2,2</b>	<b>3,0</b>	<b>2,0</b>	<b>1,5</b>
BNP per invånare <sup>4</sup>	589	0,8	-0,6	0,7	1,9	2,8	1,7	1,3

<sup>1</sup> Inklusive hushållens icke-vinstdrivande organisationer samt nettot av hushållens konsumtion i utlandet och utländsk konsumtion i Sverige. <sup>2</sup> Inklusive hushållens icke-vinstdrivande organisationer. <sup>3</sup> Förändring i procent av BNP föregående år. <sup>4</sup> Tusental kronor, löpande priser respektive procentuell förändring, fasta priser.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

**Tabell A7 Hushållens inkomster, konsumtionsutgifter och sparande**

Miljarder kronor, löpande priser, respektive procentuell förändring

	Nivå 2023	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Lönesumma, justerad för utland <sup>1</sup>	2 436	6,8	5,5	3,4	4,4	4,9	4,4	3,9
Timlön enligt NR <sup>2,3</sup>	296	3,2	3,8	3,1	3,5	3,6	3,5	3,5
Arbetade timmar <sup>3,4</sup>	8 210	3,3	1,5	0,3	0,9	1,3	0,8	0,4
Transfereringar från offentlig sektor, netto	763	5,0	1,9	4,1	2,2	1,2	1,8	2,2
Kapitalinkomster, netto	402	5,0	7,6	-1,8	6,3	5,3	8,7	4,4
Övriga inkomster, netto <sup>5</sup>	390	6,8	11,2	7,8	10,3	-2,5	9,6	5,8
<b>Inkomster före skatt<sup>6</sup></b>	<b>3 990</b>	<b>6,3</b>	<b>5,5</b>	<b>3,4</b>	<b>4,7</b>	<b>3,5</b>	<b>4,9</b>	<b>3,9</b>
Skatter och avgifter <sup>7</sup>	1 026	0,7	0,3	-0,1	0,1	-0,2	0,1	0,0
<b>Disponibel inkomst</b>	<b>2 964</b>	<b>6,9</b>	<b>5,8</b>	<b>3,4</b>	<b>4,9</b>	<b>3,3</b>	<b>5,0</b>	<b>3,8</b>
Konsumentpris <sup>8</sup>	..	6,7	6,4	1,8	1,6	2,0	2,1	2,1
<b>Real disponibel inkomst</b>	<b>2 964</b>	<b>0,2</b>	<b>-0,6</b>	<b>1,5</b>	<b>3,2</b>	<b>1,2</b>	<b>2,8</b>	<b>1,7</b>
per invånare <sup>9</sup>	281	-0,5	-1,1	1,2	2,9	1,0	2,6	1,4
<b>Konsumtionsutgifter<sup>9</sup></b>	<b>2 782</b>	<b>2,8</b>	<b>-2,3</b>	<b>0,6</b>	<b>2,9</b>	<b>3,4</b>	<b>2,0</b>	<b>1,8</b>
Sparande <sup>10</sup>	489	11,9	14,9	15,6	14,5	12,7	13,2	13,0
Nettosparande i avtals- och premiepensioner <sup>10</sup>	308	7,8	9,4	9,3	7,9	7,9	7,8	7,6
Eget sparande <sup>10</sup>	181	4,1	5,5	6,3	6,6	4,7	5,5	5,4
Finansiellt sparande <sup>10</sup>	395	7,8	12,1	13,7	12,5	10,6	11,1	10,9

<sup>1</sup> Justerat för utländska hushålls lönesumma i Sverige och svenska hushålls lönesumma i utlandet. <sup>2</sup> Kalenderkorrigerade värden. <sup>3</sup> Kronor per timme. <sup>4</sup> Avser anställdas timmar, miljontals. <sup>5</sup> Inklusive beräkningsteknisk överföring till hushållen genom ändrade skatter och/eller transfereringar, se tabell A20. <sup>6</sup> Tillväxten i inkomster före skatt är en vägd summa av tillväxttakterna för lönesumma, transfereringar, kapitalinkomster och övriga inkomster. <sup>7</sup> Skatter och avgifters bidrag till disponibelinkomstens förändring, uttryckt i procentenheter. Implicitprisindex för hushållens konsumtionsutgifter. <sup>8</sup> Tusental kronor. <sup>9</sup> Fasta priser. <sup>10</sup> Första kolumnen avser sparande i miljarder kronor, resterande kolumner avser sparandet i procent av disponibel inkomst och nettosparandet i avtals- och premiepensioner.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

**Tabell A8 Bytesbalans och finansiellt sparande**

Miljarder kronor, löpande priser respektive procent

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Nettoexport	236	112	248	326	309	303	284	261
Varor	249	217	338	392	388	..	..	..
Tjänster	-13	-105	-90	-66	-79	..	..	..
Löner, netto	0	2	5	4	4	4	4	3
Kapitalavkastning, netto	224	251	226	208	220	206	220	221
Transfereringar med mera, netto	-97	-103	-99	-88	-108	-118	-123	-132
<b>Bytesbalans</b>	<b>363</b>	<b>262</b>	<b>379</b>	<b>451</b>	<b>425</b>	<b>394</b>	<b>385</b>	<b>354</b>
Procent av BNP	6,6	4,5	6,1	7,0	6,4	5,7	5,3	4,7
Kapitaltransfereringar	0	4	-2	-10	-2	-2	-2	-2
Finansiellt sparande	363	266	377	441	423	392	383	352
Procent av BNP	6,6	4,5	6,1	6,9	6,4	5,6	5,3	4,7

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.



**Tabell A9 Bruttonationalinkomst (BNI)**

Miljarder kronor, löpande priser samt tusental respektive procentuell förändring

	<b>Nivå 2023</b>	<b>2022</b>	<b>2023</b>	<b>2024</b>	<b>2025</b>	<b>2026</b>	<b>2027</b>	<b>2028</b>
BNI	6 436	7,5	5,2	3,2	3,0	4,8	4,3	3,6
Deflator, inhemsk användning	..	7,0	6,2	2,1	0,9	2,2	2,2	2,3
<b>Real BNI</b>	<b>..</b>	<b>0,5</b>	<b>-1,0</b>	<b>1,1</b>	<b>2,1</b>	<b>2,6</b>	<b>2,0</b>	<b>1,3</b>
Befolkning <sup>1</sup>	10 537	0,7	0,5	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2
<b>Real BNI per invånare<sup>2</sup></b>	<b>611</b>	<b>-0,2</b>	<b>-1,4</b>	<b>0,8</b>	<b>1,8</b>	<b>2,3</b>	<b>1,8</b>	<b>1,1</b>

<sup>1</sup> Tusentals personer. <sup>2</sup> Tusentals kronor.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

**Tabell A10 Produktion**

Miljarder kronor respektive procentuell förändring, fasta priser, kalenderkorrigerade värden

	<b>Nivå 2023</b>	<b>2022</b>	<b>2023</b>	<b>2024</b>	<b>2025</b>	<b>2026</b>	<b>2027</b>	<b>2028</b>
Varubranscher	1 504	1,9	-2,1	0,7	2,6	..	..	..
varav industri	928	3,4	-4,7	0,5	4,1	..	..	..
byggverksamhet	371	4,0	5,2	2,0	-1,1	..	..	..
Tjänstebanscher	2 859	1,8	1,0	1,6	3,0	..	..	..
Näringsliv	4 364	1,8	-0,1	1,3	2,9	3,5	2,2	2,0
Offentliga myndigheter	1 120	1,0	1,4	0,4	0,6	0,2	0,2	0,4
<b>BNP till baspris<sup>1</sup></b>	<b>5 550</b>	<b>1,7</b>	<b>0,2</b>	<b>1,1</b>	<b>2,4</b>	<b>2,8</b>	<b>1,8</b>	<b>1,7</b>
Produktskatter/subventioner	656	-0,2	-0,9	-0,2	2,5	3,0	1,8	1,7
BNP till marknadspris	6 206	1,5	0,1	1,0	2,4	2,8	1,8	1,7

<sup>1</sup> Inklusive produktion i hushållens icke-vinstdrivande organisationer.

Anm. Med produktion avses förädlingsvärde.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

**Tabell A11 Arbetade timmar**

Miljoner timmar respektive procentuell förändring, kalenderkorrigerade värden

	<b>Nivå 2023</b>	<b>2022</b>	<b>2023</b>	<b>2024</b>	<b>2025</b>	<b>2026</b>	<b>2027</b>	<b>2028</b>
Varubranscher	2 089	1,5	2,1	-1,5	0,6	..	..	..
varav industri	998	-1,3	1,3	0,7	0,4	..	..	..
byggverksamhet	742	5,5	2,9	-5,5	1,1	..	..	..
Tjänstebanscher	4 089	5,4	1,1	0,8	1,2	..	..	..
Näringsliv	6 179	4,1	1,4	0,0	1,0	1,6	1,0	0,4
Offentliga myndigheter	2 269	0,6	1,6	0,4	0,5	0,5	0,3	0,4
<b>Hela ekonomin<sup>1</sup></b>	<b>8 625</b>	<b>3,1</b>	<b>1,4</b>	<b>0,2</b>	<b>0,9</b>	<b>1,3</b>	<b>0,8</b>	<b>0,4</b>

<sup>1</sup> Inklusive hushållens icke-vinstdrivande organisationer.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

**Tabell A12 Produktivitet**

Kronor per timme (baspris) respektive procentuell förändring, fasta priser, kalenderkorrigerade värden

	<b>Nivå</b>								
	<b>2023</b>	<b>2022</b>	<b>2023</b>	<b>2024</b>	<b>2025</b>	<b>2026</b>	<b>2027</b>	<b>2028</b>	
Varubranscher	720	0,4	-4,1	2,2	1,9	..	..	..	
varav industri	930	4,7	-6,0	-0,2	3,7	..	..	..	
byggverksamhet	499	-1,4	2,2	7,9	-2,2	..	..	..	
Tjänstebranscher	699	-3,4	-0,1	0,8	1,8	..	..	..	
Näringsliv	706	-2,1	-1,5	1,2	1,9	1,9	1,1	1,6	
Offentliga myndigheter	493	0,4	-0,2	-0,1	0,1	-0,2	-0,1	0,0	
<b>Hela ekonomin<sup>1</sup></b>	<b>643</b>	<b>-1,4</b>	<b>-1,2</b>	<b>1,0</b>	<b>1,5</b>	<b>1,5</b>	<b>0,9</b>	<b>1,3</b>	

<sup>1</sup> Inklusiva hushållens icke-vinstdrivande organisationer.

Anm. Avser förädlingsvärdet beräknat till baspris per arbetad timme.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

**Tabell A13 Arbetsmarknad**

Tusental personer, procent respektive procentuell förändring

	<b>Nivå</b>								
	<b>2023</b>	<b>2022</b>	<b>2023</b>	<b>2024</b>	<b>2025</b>	<b>2026</b>	<b>2027</b>	<b>2028</b>	
Arbetade timmar <sup>1</sup>	8 625	3,1	1,4	0,2	0,9	1,3	0,8	0,4	
Medelarbetstid för sysselsatta <sup>2</sup>	31,5	0,0	0,1	0,4	0,0	0,2	0,0	0,0	
Sysselsatta <sup>3</sup>	5 270	3,1	1,4	-0,3	0,8	1,0	0,9	0,4	
Sysselsättningsgrad <sup>4</sup>	..	68,8	69,4	69,1	69,5	69,9	70,3	70,3	
Arbetskraft	5 710	1,5	1,6	0,5	0,6	0,6	0,4	0,4	
Arbetskraftsdeltagande <sup>5</sup>	..	74,4	75,2	75,5	75,7	75,8	75,9	75,9	
Arbetslöshet <sup>6</sup>	440	7,5	7,7	8,4	8,2	7,8	7,4	7,3	
Befolkning 15-74 år <sup>7</sup>	7 589	0,5	0,5	0,2	0,3	0,4	0,4	0,4	

<sup>1</sup> Miljoner timmar, kalenderkorrigerade värden, enligt nationalräkenskaperna. <sup>2</sup> Timmar per vecka, kalenderkorrigerade värden.<sup>3</sup> Enligt AKU <sup>4</sup> Andelen sysselsatta av befolkningen 15-74 år, procent, enligt AKU. <sup>5</sup> Andelen personer i arbetskraften av befolkningen 15-74 år, procent, enligt AKU. <sup>6</sup> Procent av arbetskraften. <sup>7</sup> Enligt AKU.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

**Tabell A14 Resursutnyttjande**

Procent respektive procentuell förändring

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
<b>Arbetsmarknad</b>								
Jämviktsarbetslöshet <sup>1</sup>	7,3	7,4	7,4	7,5	7,5	7,5	7,4	7,3
Faktisk arbetslöshet <sup>2</sup>	8,9	7,5	7,7	8,4	8,2	7,8	7,4	7,3
Potentiellt arbetade timmar	0,6	1,7	1,5	1,1	0,8	0,5	0,4	0,4
varav potentiell sysselsättning	0,9	1,1	1,1	0,9	0,7	0,5	0,4	0,4
Faktiskt arbetade timmar <sup>3</sup>	2,3	3,1	1,4	0,2	0,9	1,3	0,8	0,4
Arbetsmarknadsgap <sup>4</sup>	-1,5	-0,1	-0,3	-1,2	-1,2	-0,5	0,0	0,0
<b>Produktivitet</b>								
Potentiell produktivitet	1,2	0,8	0,7	0,7	0,9	1,2	1,3	1,3
varav potentiell produktivitet, näringslivet	1,5	1,0	1,0	1,0	1,2	1,6	1,6	1,6
Faktisk produktivitet <sup>3</sup>	3,4	-1,6	-1,3	0,8	1,5	1,5	0,9	1,3
Produktivitetsgap <sup>5</sup>	3,8	1,4	-0,6	-0,5	0,0	0,3	0,0	0,0
<b>BNP</b>								
Potentiell BNP	1,8	2,5	2,2	1,8	1,8	1,8	1,6	1,7
Faktisk BNP <sup>3</sup>	5,8	1,5	0,1	1,0	2,4	2,8	1,8	1,7
BNP-gap <sup>6</sup>	2,2	1,2	-0,9	-1,7	-1,1	-0,1	0,0	0,0
Potentiell BNP, löpande priser	4,8	8,4	8,1	4,4	2,3	4,2	4,1	3,7

<sup>1</sup> Nivå i procent av potentiell arbetskraft. <sup>2</sup> Nivå i procent av arbetskraften. <sup>3</sup> Kalenderkorrigerade värden. <sup>4</sup> Skillnaden mellan faktiskt och potentiellt arbetade timmar uttryckt i procent av potentiellt arbetade timmar. <sup>5</sup> Skillnaden mellan faktisk och potentiell produktivitet uttryckt i procent av potentiell produktivitet. <sup>6</sup> Skillnaden mellan faktisk och potentiell BNP uttryckt i procent av potentiell BNP.

Anm. De potentiella variablerna är också kalenderkorrigerade, i bemärkelsen att de ska spegla den kalenderkorrigerade nivån som hade observerats vid ett balanserat konjunkturläge.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

**Tabell A15 Timlön enligt konjunkturlönestatistiken**

Procent respektive procentuell förändring

	Vikt 2023	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Näringsliv	70	2,9	4,0	3,9	3,6	3,6	3,5	3,5
Varubranscher	21	2,7	3,8	3,9	3,7	..	..	..
varav industri	14	2,8	3,7	4,0	3,7	..	..	..
byggverksamhet	7	2,6	4,2	3,7	3,6	..	..	..
Tjänstebanscher	48	3,0	4,1	3,9	3,6	..	..	..
Kommunal sektor	24	2,2	3,2	3,5	3,5	..	..	..
Stat	6	2,6	2,8	3,8	3,6	..	..	..
<b>Totalt</b>	<b>100</b>	<b>2,7</b>	<b>3,8</b>	<b>3,8</b>	<b>3,6</b>	<b>3,6</b>	<b>3,5</b>	<b>3,5</b>
Real timlön (KPI) <sup>1</sup>	..	-5,6	-4,8	1,0	3,2	1,8	1,5	1,5
Real timlön (KPIF) <sup>2</sup>	..	-5,0	-2,2	2,0	2,1	1,6	1,5	1,5

<sup>1</sup> Deflaterad med konsumentprisindex (KPI). <sup>2</sup> Deflaterad med konsumentprisindex med fast bostadsränta (KPIF).

Källor: Medlingsinstitutet, SCB och Konjunkturinstitutet.

**Tabell A16 Timlön och arbetskostnad i näringslivet enligt nationalräkenskaperna**

Kronor per timme, procent respektive procentuell förändring

	<b>Nivå</b>	<b>2022</b>	<b>2023</b>	<b>2024</b>	<b>2025</b>	<b>2026</b>	<b>2027</b>	<b>2028</b>
	<b>2023</b>							
<b>Ej kalenderkorrigerade värden</b>								
Timlön <sup>1</sup>	308	3,3	4,5	3,1	4,2	2,9	2,9	4,0
Arbetsgivaravgifter <sup>2</sup> (i procent av lönen)	..	40,9	41,6	42,5	42,4	43,5	43,8	43,5
Arbetskostnad per timme <sup>3</sup>	437	2,7	5,0	3,7	4,1	3,8	3,1	3,9
Produktivitet <sup>4</sup>	685	-2,0	-1,2	1,3	2,3	..	..	..
Justerad enhetsarbetskostnad <sup>5</sup>	..	4,8	6,3	2,4	1,8	..	..	..
Enhetsarbetskostnad	..	5,3	6,4	2,6	1,8	2,3	2,3	1,9
<b>Kalenderkorrigerade värden</b>								
Timlön <sup>1</sup>	308	3,3	3,9	3,0	3,5	3,6	3,5	3,5
Arbetskostnad per timme <sup>3</sup>	437	2,7	4,3	3,7	3,4	4,2	3,5	3,5
Produktivitet <sup>4</sup>	685	-2,0	-1,5	1,2	1,9	..	..	..
Justerad enhetsarbetskostnad <sup>5</sup>	..	4,8	6,0	2,4	1,5	..	..	..
Enhetsarbetskostnad	..	5,3	6,1	2,6	1,6	2,3	2,4	1,9

<sup>1</sup> Beräknat med enbart anställdas arbetade timmar. <sup>2</sup> Kollektiva avgifter och löneskatter. <sup>3</sup> NR-lön och arbetsgivaravgifter. <sup>4</sup> Exklusive små- och fritidshus. <sup>5</sup> Exklusive små- och fritidshus samt justerad för antalet timmar utförda av egenföretagare.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

**Tabell A17 Tillförsel- och användningspriser**

Procent respektive procentuell förändring

	<b>Vikt</b>	<b>2022</b>	<b>2023</b>	<b>2024</b>	<b>2025</b>	<b>2026</b>	<b>2027</b>	<b>2028</b>
	<b>2023</b>							
BNP	66,1	5,8	6,0	2,6	0,7	2,1	2,2	2,2
Offentliga myndigheter <sup>1,2</sup>	12,6	4,1	7,9	4,8	0,3	3,6	3,4	3,7
Näringsliv <sup>2</sup>	46,5	6,0	6,3	2,3	0,8	1,7	1,8	1,8
Skattenetto	7,0	7,2	0,7	0,9	1,6	..	..	..
Import	33,9	18,4	5,3	-2,0	-1,3	0,2	-0,3	1,1
Bearbetade varor	15,7	16,1	7,5	-2,4	-0,9	..	..	..
Råvaror	6,0	48,1	-3,8	-4,0	-3,2	..	..	..
Tjänster	12,2	8,6	7,4	-0,7	-0,9	..	..	..
<b>Tillförsel/användning<sup>3</sup></b>	<b>100,0</b>	<b>9,8</b>	<b>5,7</b>	<b>1,0</b>	<b>0,1</b>	<b>1,5</b>	<b>1,3</b>	<b>1,8</b>
Offentliga konsumtionsutgifter	17,3	5,5	7,2	4,2	0,6	3,3	3,1	3,3
Hushållens konsumtionsutgifter	29,7	6,7	6,4	1,8	1,6	2,0	2,1	2,1
Fasta investeringar	16,6	9,2	5,1	0,5	-0,1	1,5	1,6	1,5
Export	36,5	15,1	4,9	-0,8	-1,5	0,2	-0,3	1,0
Bearbetade varor	19,7	14,9	9,3	-0,9	-1,8	..	..	..
Råvaror	5,6	30,1	-8,6	-2,2	-1,1	..	..	..
Tjänster	11,2	7,9	5,1	-0,1	-1,0	..	..	..

<sup>1</sup> Inklusive hushållens icke-vinstdrivande organisationer. <sup>2</sup> Förädlingsvärdepris beräknat till baspris. <sup>3</sup> Inklusive lagerinvesteringar.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

**Tabell A18 Priser, kostnader och vinster i näringslivet**

Miljarder kronor löpande priser, procentuell utveckling respektive procent

	<b>Nivå</b>							
	<b>2023</b>	<b>2022</b>	<b>2023</b>	<b>2024</b>	<b>2025</b>	<b>2026</b>	<b>2027</b>	<b>2028</b>
Förädlingsvärde <sup>1</sup>	4 346	6,6	5,9	4,0	3,4	5,5	4,3	3,7
Arbetade timmar, anställda <sup>2</sup>	5 764	4,4	1,0	0,2	0,4	2,2	1,6	-0,1
Arbetskostnad per timme <sup>3</sup>	437	2,7	5,0	3,7	4,1	3,8	3,1	3,9
Total arbetskostnad <sup>4</sup>	2 516	7,2	6,0	3,9	4,5	6,1	4,8	3,7
Bruttoöverskott	1 830	5,8	5,7	4,0	1,9	4,7	3,6	3,5
<b>Vinstandel</b>	<b>..</b>	<b>42,2</b>	<b>42,1</b>	<b>42,1</b>	<b>41,5</b>	<b>41,2</b>	<b>40,9</b>	<b>40,9</b>
Justerad vinstandel <sup>5</sup>	..	36,5	36,3	36,4	35,7	35,4	35,1	35,1

<sup>1</sup> Beräknat till faktorpris. <sup>2</sup> Miljoner timmar. <sup>3</sup> Kronor. <sup>4</sup> Inkluderar löneberoende övriga produktionskostnader för anställda. <sup>5</sup> Exklusive små- och fritidshus och justerad för antalet arbetade timmar utförda av egenföretagare.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

**Tabell A19 Konsumentpriser**

Procent respektive procentuell utveckling

	<b>Vikt</b>							
	<b>2023</b>	<b>2022</b>	<b>2023</b>	<b>2024</b>	<b>2025</b>	<b>2026</b>	<b>2027</b>	<b>2028</b>
<b>KPI</b>	<b>100,0</b>	<b>8,4</b>	<b>8,5</b>	<b>2,8</b>	<b>0,4</b>	<b>1,8</b>	<b>2,0</b>	<b>2,0</b>
Räntekostnader, bostadsränta	..	17,8	66,2	12,5	-16,6	-3,6	0,4	0,2
<b>KPIF</b>	<b>100,0</b>	<b>7,7</b>	<b>6,0</b>	<b>1,8</b>	<b>1,6</b>	<b>2,0</b>	<b>2,0</b>	<b>2,0</b>
Varor	43,1	7,3	8,5	0,7	-0,1	..	..	..
Tjänster	31,3	4,7	7,6	3,6	2,4	..	..	..
Boende exkl. räntekostnader och energi	16,1	4,2	5,2	4,5	3,2	..	..	..
Energi	6,3	32,9	-11,0	-7,1	3,2	..	..	..
Räntekostnader, kapitalstock	3,2	6,9	5,6	4,0	3,8	3,7	3,6	3,6
<b>KPIF exkl. energi</b>	<b>93,7</b>	<b>5,9</b>	<b>7,5</b>	<b>2,4</b>	<b>1,5</b>	<b>..</b>	<b>..</b>	<b>..</b>
HIKP	..	8,1	5,9	2,0	1,6	..	..	..
Råolja (Brent) <sup>1</sup>	..	100,8	82,5	82,7	79,7	79,7	83,0	85,9

<sup>1</sup> Dollar per fat, årsgenomsnitt.

Anm. Räntekostnader i KPI utgörs av produkten av kapitalstock och bostadsränta.

Källor: U.S. Energy Information Administration, SCB, Macrobond och Konjunkturinstitutet.

## Offentliga finanser

**Tabell A20 Offentliga sektorns finanser**

Miljarder kronor, löpande priser respektive procent av BNP

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
<b>Inkomster</b>	<b>2 648</b>	<b>2 874</b>	<b>2 954</b>	<b>3 024</b>	<b>3 147</b>	<b>3 297</b>	<b>3 455</b>	<b>3 593</b>
<i>Procent av BNP</i>	48,5	49,0	47,6	47,0	47,5	47,3	47,6	47,7
Skatter och avgifter	2 330	2 484	2 561	2 617	2 728	2 852	2 982	3 099
<i>Procent av BNP</i>	42,6	42,4	41,3	40,7	41,2	40,9	41,1	41,2
Skattekvot <sup>1</sup>	42,8	42,5	41,4	40,8	41,3	41,1	41,2	41,3
Kapitalinkomster	63	103	85	89	92	112	127	136
Övriga inkomster	255	287	308	318	327	334	346	358
<b>Utgifter</b>	<b>2 653</b>	<b>2 813</b>	<b>2 991</b>	<b>3 132</b>	<b>3 180</b>	<b>3 304</b>	<b>3 429</b>	<b>3 558</b>
<i>Procent av BNP</i>	48,6	48,0	48,2	48,7	48,0	47,4	47,3	47,3
Konsumtion	1 410	1 497	1 621	1 709	1 742	1 819	1 895	1 976
Transfereringar	958	977	992	1 033	1 037	1 058	1 082	1 114
Hushåll	725	761	776	811	825	835	850	869
Företag	136	121	121	133	110	115	120	124
Utland	97	94	95	89	102	107	111	120
Investeringar <sup>2</sup>	262	297	324	334	348	358	369	380
Kapitalutgifter	23	42	54	56	54	69	83	89
<b>Överföring till hushållen<sup>3</sup></b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>20</b>	<b>-16</b>	<b>2</b>	<b>6</b>
<b>Finansiellt sparande<sup>4</sup></b>	<b>-5</b>	<b>61</b>	<b>-37</b>	<b>-108</b>	<b>-53</b>	<b>10</b>	<b>23</b>	<b>28</b>
<i>Procent av BNP</i>	-0,1	1,0	-0,6	-1,7	-0,8	0,1	0,3	0,4
<b>Primärt finansiellt sparande<sup>5</sup></b>	<b>-45</b>	<b>-1</b>	<b>-67</b>	<b>-142</b>	<b>-92</b>	<b>-33</b>	<b>-21</b>	<b>-19</b>
<i>Procent av BNP</i>	-0,8	0,0	-1,1	-2,2	-1,4	-0,5	-0,3	-0,3
<b>Strukturellt sparande</b>	<b>-72</b>	<b>-13</b>	<b>22</b>	<b>8</b>	<b>-22</b>	<b>23</b>	<b>24</b>	<b>25</b>
<i>Procent av potentiell BNP</i>	-1,4	-0,2	0,3	0,1	-0,3	0,3	0,3	0,3
<b>Maastrichtskuld</b>	<b>2 013</b>	<b>1 980</b>	<b>1 966</b>	<b>2 174</b>	<b>2 255</b>	<b>2 344</b>	<b>2 424</b>	<b>2 510</b>
<i>Procent av BNP</i>	36,8	33,8	31,7	33,8	34,1	33,7	33,4	33,4
Finansiell nettoställning	1 841	1 780	1 878	2 051	2 098	2 188,5	2 292,3	2 400,9
<i>Procent av BNP</i>	33,7	30,4	30,3	31,9	31,7	31,4	31,6	31,9
BNP, löpande pris	5 465	5 865	6 206	6 429	6 618	6 964	7 255	7 525
Potentiell BNP, löpande pris	5 348	5 797	6 264	6 542	6 694	6 972	7 255	7 525

<sup>1</sup> Skattekvoten beräknas som totala skatter, inklusive EU-skatter, dividerat med BNP. <sup>2</sup> Fasta bruttoinvesteringar, lagerinvesteringar och anskaffning/avyttring av mark med mera. <sup>3</sup> Beräkningsteknisk överföring till hushållen genom ändrade skatter och/eller transfereringar. Avser de belopp som under kommande år behöver överföras mellan hushåll och offentlig sektor för att uppnå prognostiserad bana för det strukturella sparandet. Ett negativt tal innebär ett åtstramningsbehov i offentlig sektor, det vill säga att åtgärder vidtas med negativ effekt på hushållens disponibla inkomster, och ett positivt tal innebär ett utrymme för expansiva åtgärder. <sup>4</sup> Finansiellt sparande beräknas som inkomster minus summan av utgifter och överföring till hushållen. <sup>5</sup> Primärt finansiellt sparande beräknas som finansiellt sparande minus kapitalnettot. Kapitalnettot är kapitalinkomster minus kapitalutgifter.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

**Tabell A21 Statens finanser**

Miljardier kronor respektive procent av BNP, löpande priser

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
<b>Inkomster</b>	<b>1 406</b>	<b>1 534</b>	<b>1 545</b>	<b>1 554</b>	<b>1 614</b>	<b>1 686</b>	<b>1 773</b>	<b>1 843</b>
Skatter och avgifter	1 226	1 309	1 332	1 336	1 393	1 456	1 529	1 590
Kapitalinkomster	25	52	31	30	29	35	42	43
Övriga inkomster	155	174	182	188	192	195	202	210
<b>Utgifter</b>	<b>1 441</b>	<b>1 511</b>	<b>1 545</b>	<b>1 642</b>	<b>1 658</b>	<b>1 703</b>	<b>1 752</b>	<b>1 814</b>
Transfereringar	923	929	922	978	955	958	964	985
Ålderspensionssystemet <sup>1</sup>	27	27	27	29	30	29	29	30
Kommunsektorn	363	357	350	378	366	363	359	362
Hushåll	345	373	371	394	395	393	396	402
Företag	95	82	82	92	68	71	74	76
Utland	92	90	90	85	97	102	106	115
Konsumtion	366	395	425	456	485	513	540	569
Investeringar <sup>2</sup>	137	158	165	177	187	194	202	209
Kapitalutgifter	15	30	33	32	31	38	47	50
varav ränteutgifter	9	24	26	25	23	31	39	41
<b>Överföring till hushållen<sup>3</sup></b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>30</b>	<b>6</b>	<b>37</b>	<b>52</b>
<b>Finansiellt sparande</b>	<b>-35</b>	<b>23</b>	<b>1</b>	<b>-88</b>	<b>-73</b>	<b>-22</b>	<b>-17</b>	<b>-22</b>
Procent av BNP	-0,6	0,4	0,0	-1,4	-1,1	-0,3	-0,2	-0,3
Statsskuld	1 145	1 031	970	1 109	1 177	1 227	1 267	1 312
Procent av BNP	20,9	17,6	15,6	17,3	17,8	17,6	17,5	17,4
Finansiell nettoställning	-39	68	91	-11	-51	-40	-23	-10
Procent av BNP	-0,7	1,2	1,5	-0,2	-0,8	-0,6	-0,3	-0,1

<sup>1</sup> Statliga ålderspensionsavgifter. <sup>2</sup> Fasta bruttoinvesteringar, lagerinvesteringar och anskaffning/avyttring av mark med mera <sup>3</sup> Beräkningsteknisk överföring till hushållen genom ändrade skatter och/eller transfereringar. Statsbidragen till kommunsektorn är beräknade enligt oförändrade regler. Om statsbidragen till kommunerna skulle höjas kommer den beräkningstekniska överföringen från staten till hushållen att minska i motsvarande grad, och den beräkningstekniska överföringen från kommunerna till hushållen att öka i motsvarande grad. Det skulle exempelvis kunna ske genom mindre omfattande höjningar av det kommunala skatteuttaget eller genom ökat ekonomiskt bistånd. Den totala beräkningstekniska överföringen från offentlig sektor till hushållen, som redovisas i tabell A20, påverkas inte av statsbidragens storlek.

Källor: Riksgälden, SCB och Konjunkturinstitutet.

**Tabell A22 Ålderspensionssystemets finanser**

Miljarder kronor, löpande priser respektive procent av BNP

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
<b>Inkomster</b>	<b>339</b>	<b>375</b>	<b>384</b>	<b>413</b>	<b>433</b>	<b>456</b>	<b>477</b>	<b>497</b>
Socialförsäkringsavgifter	277	302	314	332	345	362	377	391
Statlig ålderspensionsavgift	27	27	27	29	30	29	29	30
Kapitalinkomster	32	42	38	48	53	60	65	70
Övriga inkomster	3	4	4	5	5	5	6	6
<b>Utgifter</b>	<b>340</b>	<b>354</b>	<b>369</b>	<b>375</b>	<b>386</b>	<b>400</b>	<b>412</b>	<b>424</b>
Inkomstpensioner	332	345	358	363	374	387	399	411
Kapitalutgifter	1	1	1	1	1	1	1	1
Övriga utgifter	8	9	10	10	11	11	12	12
<b>Finansiellt sparande</b>	<b>0</b>	<b>21</b>	<b>14</b>	<b>39</b>	<b>47</b>	<b>56</b>	<b>65</b>	<b>73</b>
<i>Procent av BNP</i>	<i>0,0</i>	<i>0,4</i>	<i>0,2</i>	<i>0,6</i>	<i>0,7</i>	<i>0,8</i>	<i>0,9</i>	<i>1,0</i>
Finansiell nettoställning	2 029	1 847	1 977	2 300	2 404	2 500	2 607	2 723
<i>Procent av BNP</i>	<i>37,1</i>	<i>31,5</i>	<i>31,9</i>	<i>35,8</i>	<i>36,3</i>	<i>35,9</i>	<i>35,9</i>	<i>36,2</i>

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.



**Tabell A23 Kommunsektorns finanser**

Miljardier kronor, löpande priser respektive procent av BNP

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
<b>Inkomster</b>	<b>1 303</b>	<b>1 360</b>	<b>1 414</b>	<b>1 474</b>	<b>1 505</b>	<b>1 557</b>	<b>1 604</b>	<b>1 655</b>
Skatter	806	852	893	926	966	1 009	1 051	1 091
Kommunal fastighetsavgift	21	21	22	23	23	25	26	27
Statsbidrag inkl. kompensation för mervärdesskatt	361	355	348	376	363	360	356	359
Kapitalinkomster	6	10	16	12	10	17	21	23
Övriga inkomster	110	121	135	138	143	147	151	155
<i>Genomsnittlig kommunalskattesats<sup>1</sup></i>	<i>32,27</i>	<i>32,24</i>	<i>32,24</i>	<i>32,37</i>	<i>32,37</i>	<i>32,37</i>	<i>32,37</i>	<i>32,37</i>
<b>Utgifter</b>	<b>1 273</b>	<b>1 342</b>	<b>1 465</b>	<b>1 533</b>	<b>1 542</b>	<b>1 604</b>	<b>1 665</b>	<b>1 724</b>
Transfereringar	99	93	95	104	107	109	111	114
Hushåll	50	44	46	54	56	55	55	56
Övriga transfereringar	50	49	48	50	51	54	56	58
Konsumtion	1 041	1 099	1 192	1 248	1 252	1 301	1 350	1 401
Investeringar <sup>2</sup>	125	139	159	157	161	164	168	171
Kapitalutgifter	8	11	20	23	22	30	35	38
<b>Överföring till hushållen<sup>3</sup></b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>-10</b>	<b>-22</b>	<b>-35</b>	<b>-46</b>
<b>Finansiellt sparande</b>	<b>31</b>	<b>17</b>	<b>-52</b>	<b>-58</b>	<b>-27</b>	<b>-24</b>	<b>-25</b>	<b>-23</b>
<i>Procent av BNP</i>	<i>0,6</i>	<i>0,3</i>	<i>-0,8</i>	<i>-0,9</i>	<i>-0,4</i>	<i>-0,4</i>	<i>-0,3</i>	<i>-0,3</i>
Finansiell nettoställning	-148	-135	-189	-237	-254	-271	-292	-311
<i>Procent av BNP</i>	<i>-2,7</i>	<i>-2,3</i>	<i>-3,1</i>	<i>-3,7</i>	<i>-3,8</i>	<i>-3,9</i>	<i>-4,0</i>	<i>-4,1</i>

<sup>1</sup> Procent. <sup>2</sup> Fasta bruttoinvesteringar, lagerinvesteringar och anskaffning/avyttring av mark med mera <sup>3</sup> Beräkningsteknisk överföring till hushållen genom ändrade skatter och/eller transfereringar. Statsbidragen till kommunsektorn är beräknade under antagandet att inga nya finanspolitiska beslut fattas. Det innebär att statsbidragen är nominellt oförändrade under de åren som det ännu inte finns en beslutad budget för. De eventuella aviserade förändringarna av statsbidragen som ingår i de beslutade preliminära utgiftsramarna för staten för åren bortanför budgetåret inkluderas i posten "Överföring till hushållen". I den mån som statsbidragen till kommunerna skulle öka kommer den beräkningstekniska överföringen från kommunsektorn till hushållen att öka i motsvarande grad. Det skulle exempelvis kunna ske genom mindre omfattande höjningar av det kommunala skatteuttaget eller genom ökat ekonomiskt bistånd. Den beräkningstekniska överföringen från staten till hushållen skulle då minska i motsvarande grad. Den totala beräkningstekniska överföringen från offentlig sektor till hushållen, som redovisas i tabell A20, påverkas inte av statsbidragens storlek.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

**Tabell A24 Offentliga sektorns inkomster**

Procent av BNP

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Hushållens direkta skatter	14,9	14,4	13,8	14,0	14,3	14,1	14,1	14,2
Företagens direkta skatter	3,6	3,6	3,4	3,3	3,3	3,3	3,3	3,3
Arbetsgivaravgifter <sup>1</sup>	11,6	11,5	11,7	11,7	11,9	11,8	11,9	11,9
Mervärdesskatt	9,1	9,4	8,9	8,7	8,8	8,9	8,9	8,9
Punktskatter	1,9	1,6	1,6	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
Övriga skatter	1,6	2,0	2,0	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
<b>Skattekvot<sup>2</sup></b>	<b>42,8</b>	<b>42,5</b>	<b>41,4</b>	<b>40,8</b>	<b>41,3</b>	<b>41,1</b>	<b>41,2</b>	<b>41,3</b>
EU-skatter <sup>3</sup>	-0,1	-0,2	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Övriga inkomster <sup>4</sup>	4,7	4,9	5,0	4,9	4,9	4,8	4,8	4,8
<b>Primära inkomster</b>	<b>47,3</b>	<b>47,2</b>	<b>46,2</b>	<b>45,6</b>	<b>46,2</b>	<b>45,7</b>	<b>45,9</b>	<b>45,9</b>
Kapitalinkomster	1,2	1,8	1,4	1,4	1,4	1,6	1,7	1,8
<b>Inkomster</b>	<b>48,5</b>	<b>49,0</b>	<b>47,6</b>	<b>47,0</b>	<b>47,5</b>	<b>47,3</b>	<b>47,6</b>	<b>47,7</b>

<sup>1</sup> Arbetsgivar- och egenföretagaravgifter samt särskild löneskatt. <sup>2</sup> Skattekvoten beräknas som totala skatter, inklusive EU-skatter, dividerat med BNP. <sup>3</sup> Skatter till EU, ingår i skattekvoten men inte i den offentliga sektorns inkomster. <sup>4</sup> Bland annat transfereringar från utlandet och från a-kassorna.

Anm. Avser offentliga sektorns inkomster om inga nya finanspolitiska beslut tas, det vill säga utifrån regelverket i senaste budgetproposition. Eventuella urfasningar av temporära ändringar är beaktade.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

**Tabell A25 Offentliga sektorns utgifter**

Procent av BNP

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Konsumtion	25,8	25,5	26,1	26,6	26,3	26,1	26,1	26,3
Transfereringar	17,5	16,7	16,0	16,1	15,7	15,2	14,9	14,8
Hushåll	13,3	13,0	12,5	12,6	12,5	12,0	11,7	11,6
Företag	2,5	2,1	2,0	2,1	1,7	1,7	1,7	1,7
Utland	1,8	1,6	1,5	1,4	1,5	1,5	1,5	1,6
Investeringar <sup>1</sup>	4,8	5,1	5,2	5,2	5,3	5,1	5,1	5,1
<b>Primära utgifter</b>	<b>48,1</b>	<b>47,3</b>	<b>47,3</b>	<b>47,8</b>	<b>47,2</b>	<b>46,5</b>	<b>46,1</b>	<b>46,1</b>
Kapitalutgifter	0,4	0,7	0,9	0,9	0,8	1,0	1,1	1,2
<b>Utgifter</b>	<b>48,6</b>	<b>48,0</b>	<b>48,2</b>	<b>48,7</b>	<b>48,0</b>	<b>47,4</b>	<b>47,3</b>	<b>47,3</b>

<sup>1</sup> Fasta bruttoinvesteringar, lagerinvesteringar och anskaffning/avyttring av mark m.m.

Anm. Avser offentliga sektorns utgifter vid bibehållen personaltätthet inom offentligt finansierade verksamheter och en standardhöjning i linje med historiskt mönster. Transfereringarna baseras på regelverket i den senaste budgetpropositionen och de regeländringar som aviserats i de beslutade preliminära utgiftsramarna för åren efter budgetåret.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

**Tabell A26 Transfereringar från offentlig sektor till hushåll**

Procent av BNP

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Pensioner <sup>1</sup>	7,3	7,2	7,2	7,2	7,2	7,0	6,9	6,9
varav inkomstpension	6,0	5,9	5,8	5,7	5,7	5,6	5,5	5,5
Arbetsmarknad <sup>2</sup>	0,8	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,5	0,5
Ohälsa <sup>3</sup>	1,4	1,4	1,4	1,5	1,5	1,4	1,4	1,4
Familj och barn <sup>4</sup>	1,6	1,5	1,4	1,4	1,4	1,3	1,3	1,2
Studier <sup>5</sup>	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Ekonomiskt bistånd <sup>6</sup>	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Övrigt <sup>7</sup>	1,5	1,8	1,4	1,3	1,2	1,2	1,1	1,1
<b>Transfereringar till hushållen</b>	<b>13,3</b>	<b>13,0</b>	<b>12,5</b>	<b>12,6</b>	<b>12,5</b>	<b>12,0</b>	<b>11,7</b>	<b>11,6</b>

<sup>1</sup> Inkomst- och tilläggspension, garantipension, efterlevandepension, pensionstillägg, offentliganställdas avtalspensioner och bostadstillägg till pensionärer. <sup>2</sup> Ersättning vid arbetslöshet, aktivitetsstöd, etableringsersättning och lönegaranti. <sup>3</sup> Sjuk- och rehabiliteringspenning, aktivitets- och sjukersättning, arbetsskadeersättning, handikappersättning, merkostnadsersättning. <sup>4</sup> Föräldrapenning, barnbidrag, vårdbidrag, bostadsbidrag. <sup>5</sup> Studiebistånd och övrig studiebidrag. <sup>6</sup> Socialbidrag. <sup>7</sup> Assistansersättning och äldreomsorgsbistånd samt övriga transfereringar till hushåll, exempelvis elstöd.

Anm. Transfereringarna baseras på regelverket i den senaste budgetpropositionen och de regeländringar som aviserats i de beslutade preliminära utgiftsramarna för åren efter budgetåret.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

**Tabell A27 Basbelopp**

Tusental kronor, löpande priser

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Prisbasbelopp	47,6	48,3	52,5	57,3	58,9	58,8	59,9	61,1
Förhöjt prisbasbelopp	48,6	49,3	53,5	58,5	60,1	60,0	61,1	62,4
Inkomstbasbelopp	68,2	71,0	74,3	76,2	78,3	81,4	84,3	87,3

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

**Tabell A28 Inkomstindex, balansindex, inkomstpensioner och balanstal**

Procentuell förändring

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Inkomstindex	2,2	4,1	4,6	2,6	2,8	3,8	3,6	3,5
Balansindex	2,2	4,1	4,6	2,6	2,8	3,8	3,6	3,5
Balanstal <sup>1</sup>	1,027	1,028	1,040	1,043	1,040	1,050	1,047	..
<b>Nominell inkomstpension<sup>2</sup></b>	<b>0,5</b>	<b>2,5</b>	<b>3,0</b>	<b>1,0</b>	<b>1,1</b>	<b>2,2</b>	<b>2,0</b>	<b>1,9</b>

<sup>1</sup> Nivå. <sup>2</sup> Följsamhetsindexering, det vill säga procentuell förändring av inkomstindex minus 1,6 procentenheter.

Källor: Pensionsmyndigheten och Konjunkturinstitutet.

**Tabell A29 Statens budgetsaldo och skuld**

Miljarder kronor, löpande priser respektive procent av BNP

	2021	2022	2023	2024	2025
<b>Budgetsaldo</b>	<b>78</b>	<b>164</b>	<b>19</b>	<b>-124</b>	<b>-76</b>
Avgränsningar	-89	-107	-27	8	-26
Försäljning av aktier med mera	0	-1	0	0	0
Extraordinära utdelningar	-7	-8	-3	-1	0
Delar av Riksgäldens nettoutlåning	-78	-106	-26	16	10
Övriga avgränsningar	-4	9	2	-8	-36
Periodiseringar	-27	-43	3	26	21
varav skatteperiodiseringar	-16	-16	11	24	3
ränteperiodiseringar	-10	-10	-6	1	18
Övrigt	3	9	6	2	8
<b>Finansiellt sparande i staten</b>	<b>-35</b>	<b>23</b>	<b>1</b>	<b>-88</b>	<b>-73</b>
Statens lånebehov <sup>1</sup>	-78	-164	-19	124	76
Värdeförändringar i statsskulden	5	50	-42	16	-8
Statsskuldens förändring	-73	-114	-61	139	68
<b>Statsskuld</b>	<b>1 145</b>	<b>1 031</b>	<b>970</b>	<b>1 109</b>	<b>1 177</b>
<i>Procent av BNP</i>	<i>20,9</i>	<i>17,6</i>	<i>15,6</i>	<i>17,3</i>	<i>17,8</i>

<sup>1</sup> Statens lånebehov är lika med budgetsaldot med omvänt tecken.

Källor: Ekonomistyrningsverket, Riksgälden, SCB och Konjunkturinstitutet.

**Tabell A30 Utgiftstak för staten**

Miljarder kronor, löpande priser

	2021	2022	2023	2024	2025	2026
<b>Utgiftstak för staten</b>	<b>1 634</b>	<b>1 665</b>	<b>1 747</b>	<b>1 827</b>	<b>1 866</b>	<b>1 935</b>
<i>Procent av potentiell BNP</i>	<i>28,2</i>	<i>26,6</i>	<i>26,7</i>	<i>27,3</i>	<i>26,8</i>	<i>26,7</i>
Takbegränsade utgifter	1 559	1 621	1 687	1 736	1 780	1 825
<i>Procent av potentiell BNP</i>	<i>26,9</i>	<i>25,9</i>	<i>25,8</i>	<i>25,9</i>	<i>25,5</i>	<i>25,2</i>
<b>Budgeteringsmarginal</b>	<b>75</b>	<b>44</b>	<b>60</b>	<b>91</b>	<b>86</b>	<b>110</b>
<i>Procent av takbegränsade utgifter</i>	<i>4,8</i>	<i>2,7</i>	<i>3,6</i>	<i>5,3</i>	<i>4,8</i>	<i>6,0</i>

Källor: Ekonomistyrningsverket, Finansdepartementet och Konjunkturinstitutet.

**Tabell A31 Finanspolitiska åtgärder**

Miljarder kronor

	2025	2026	2027	2028	2025-2028
<b>Budgetutrymme</b>	<b>-4</b>	<b>35</b>	<b>57</b>	<b>35</b>	<b>123</b>
<b>Finanspolitiska åtgärder</b>	<b>40</b>	<b>-9</b>	<b>57</b>	<b>35</b>	<b>123</b>
Åtgärder avseende konsumtion och investeringar i offentlig sektor	20	27	38	31	117
Statlig konsumtion <sup>1</sup>	5	11	20	15	52
Statliga investeringar <sup>2</sup>	6	3	4	4	17
Kommunsektorn <sup>3</sup>	10	13	14	11	48
Åtgärder riktade till hushåll <sup>4</sup>	20	-36	19	4	6
Strukturellt sparande <sup>5</sup>	-0,33	0,33	0,33	0,33	

<sup>1</sup> Beräknas som skillnaden mellan utgiftsnivån i scenariot och en framskrivning med pris- och löneomräkning (PLO). <sup>2</sup> Beräknas som skillnaden mellan utgiftsnivån i scenariot och en framskrivning med prisbasbeloppet. <sup>3</sup> Positiva tal avser det inkomsttillskott som behövs i kommunsektorn, till given kommunalskattesats, för att finansiera kommunsektorns utgifter i scenariot och samtidigt tillse att kommuner och regioner uppnår ett resultat och finansiellt sparande i nivå med god ekonomisk hushållning. <sup>4</sup> Anpassas i scenariot så att överskotts målet nås. <sup>5</sup> Procent av potentiell BNP.

Anm. De finanspolitiska åtgärder som aviserats i de preliminära utgiftsramarna för åren 2025 till 2027 har beaktats i Konjunkturinstitutets scenario.

Källa: Konjunkturinstitutet.

## Marginalrutor

### Vad är Maastrichtskulden?

Den offentliga sektorns konsoliderade bruttoskuld, Maastrichtskulden, visar offentlig sektors bruttoskuld till inhemska och utländska långivare. Att skulden är konsoliderad innebär att lån och skulder inom offentlig sektor kvittas bort. Maastrichtskulden är nominellt värderad och visar således hur mycket som måste betalas när lånen förfaller.

Stabilitets- och tillväxtpakten i EU stipulerar att Maastrichtskulden inte får överstiga 60 procent av BNP. Det finanspolitiska ramverket i Sverige inkluderar vidare ett skuldankare för Maastrichtskulden på 35 procent av BNP. Om skulden avviker med mer än 5 procentenheter från skuldankaret ska regeringen inkomma med en skrivelse till riksdagen och förklara avvikelserna.

Maastrichtskulden utgör en del av den totala bruttoskulden enligt finansräkenskaperna, som är marknadsvärderad och inkluderar alla skulder. Se Konjunkturinstitutet (2020) för en beskrivning av skillnaden mellan skuldmått.

Skulderna beräknas även för delsektorerna stat, kommunsektorn och ålderspensionssystemet.

### Förändring av kommunsektorns del av Maastrichtskulden

Förändringen av kommunsektorns del av Maastrichtskulden mellan period  $t$  och  $t-1$  som andel av BNP,  $\Delta d_t^{Maas,K}$ , kan uttryckas:

$$\Delta d_t^{Maas,K} = \xi_t^K (\Delta a_t^K - b_t^K - v_t^K) - \frac{\gamma_t}{1 + \gamma_t} (d_{t-1}^{Maas,K} - \xi_t^K a_{t-1}^K)$$

Där  $b^K$  är det finansiella sparandet i kommunsektorn,  $\Delta a^K$  symboliserar skuldökning för att finansiera ökade finansiella tillgångar och  $v^K$  är värdeförändringen av nettoställningen.  $\xi^K$  visar hur mycket Maastrichtskulden ökar till följd av den utgivna bruttoskulden i respektive period och korregerar dessutom för skillnader i värderingsprinciper mellan finansräkenskaperna och Maastrichtmåttet och för inom-offentliga skuldförbindelser (se Konjunkturinstitutet, 2020).  $\gamma_t$  är nominell BNP-tillväxt i löpande pris.

Skuldkvoten i kommunsektorn minskar således när det finansiella sparandet är positivt. Finansiella transaktioner som ökar både skulder och tillgångar ökar skuldkvoten, medan sparandet inte påverkas. Dessutom leder ett ökat marknadsvärde på nettoställningen till en lägre skuldkvot.

Tillväxteffekten, den sista termen i uttrycket ovan, innebär att skuldkvoten minskar när den nominella BNP-tillväxten är positiv om kommunsektorns nettoställning är negativ (dvs.  $d_{t-1}^{Maas,K} > \xi_t^K a_{t-1}^K$ ). Om nettoställningen är positiv gäller det omvända.

Se Konjunkturinstitutet (2023) för härledning och mer utförlig beskrivning av bidragen och vad som driver utvecklingen av offentlig sektors bruttoskuld och nettoställning på sikt.

## Maastrichtskulden skiljer sig åt vid olika upplåningsförfaranden

Det vanligaste upplåningsförfarandet i kommunsektorn är att varje kommunal enhet (kommun, region eller kommunalt företag) lånar direkt från en kreditgivare. I ett antal kommun- och regionkoncerner samordnas i stället upplåningen via en internbank. Förenklat innebär det att kommunen eller regionen lånar via internbanken och sedan förmedlar medel vidare till andra enheter inom koncernen. Nedan illustreras hur Maastrichtskulden kan påverkas av sådan vidareutlåning i ett förenklat exempel:

Kommun X och Y har samma lånebehov på 200 miljoner kronor i koncernen, fördelat lika på kommun och kommunalt bolag. I kommun X samordnas dock upplåningen via en internbank (som ingår i den kommunala förvaltningen).

Den totala låneskulden i respektive kommunkoncern är densamma. Men kommun X har hela beloppet på sin balansräkning. Hela summan, 200 mkr, ingår därför i Maastrichtskulden i kommun X. I kommun Y ligger däremot hälften av lånebeloppet hos det kommunala bolaget (som ingår i näringslivet och därmed inte räknas med i Maastrichtskulden). Därför blir Maastrichtskulden bara 100 mkr i kommun Y. Användning av internbanker innebär alltså en högre Maastrichtskuld, allt annat lika.

Se Kommuninvest (2023a) för mer detaljerat exempel på olika upplåningsförfaranden.